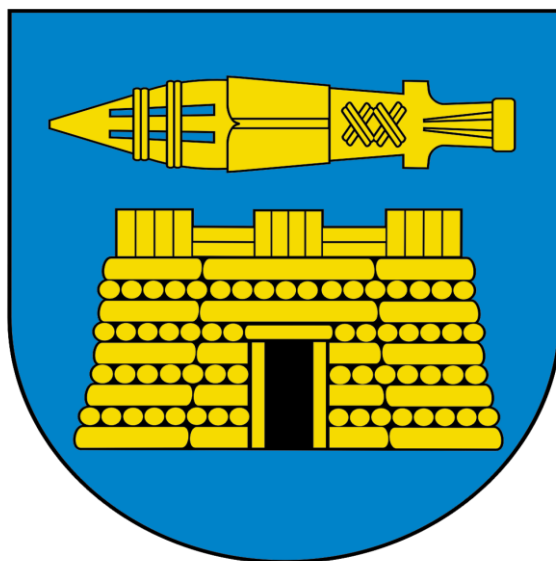

GMINA ZGORZELEC

BUDŻET GMINY ZGORZELEC
NA 2023 ROK

Zgorzelec, 12 grudnia 2022 r.

I. Informacje ogólne

1. Regulacje prawne

Tryb prac na budżetem jednostki samorządu terytorialnego regulują art. 234, 238 i 239 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Procedowanie nad budżetem Gminy Zgorzelec, w ramach przepisów określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, reguluje Uchwała Nr 284/10 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 02 września 2010 roku sprawie: trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Gminy Zgorzelec.

Zgodnie z zapisami w/w przepisów Wójt Gminy Zgorzelec w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy zobowiązany jest do przedstawienia Radzie Gminy Zgorzelec projekt budżetu oraz do przekazania projektu budżetu Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu celem zaopiniowania.

Budżet Gminy Zgorzelec na 2023 rok został opracowany w oparciu o obowiązujące (w tym znolizowane w 2022 r.) przepisy prawne regulujące finanse jednostek samorządu terytorialnego, w tym w szczególności ustawę z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Podstawę opracowania budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r. stanowi Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Zgorzelec na lata 2023-2028 w części dotyczącej 2023 r.

Zasady klasyfikowania oraz grupowania dochodów i wydatków przyjęto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

2. Założenia ogólne

Projekt budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 rok został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w oparciu o niżej wyszczególnione źródła:

- 1) ustawa o samorządzie gminnym,
- 2) ustawa o finansach publicznych,
- 3) ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- 4) zawiadomienie Ministra Finansów o wysokości subwencji i udziałów gminy z wpływów w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- 5) zawiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o wysokości dotacji celowych, otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz na dofinansowanie zadań własnych gminy,
- 6) założenia na podstawie wskaźników uwzględnionych w projekcie budżetu państwa.

Zachowanie prorozwojowej orientacji budżetu musi uwzględniać ograniczenia wynikające z działania dwóch systemowych reguł fiskalnych określonych w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych, tj. utrzymywania dodatniej różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi oraz nieprzekraczania zindywidualizowanego limitu obsługi zadłużenia.

Regulacją ustawową bezpośrednio determinującą dopuszczalną wysokość wydatków bieżących jednostek samorządu terytorialnego jest przepis art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., wg którego wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż dochody bieżące

powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 (tj. nadwyżki budżetu jst z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki określone w pkt 8; spłaty udzielonych pożyczek z lat ubiegłych; niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków). Oznacza to co do zasady konieczność ograniczenia dopuszczalnego poziomu wydatków bieżących budżetu do wysokości możliwych do osiągnięcia dochodów bieżących.

Przepis art. 243 stanowi, że „Organ stanowiący j.s.t. nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje ...”, iż w danym roku budżetowym relacja wydatków związanych z obsługą zadłużenia (kapitał i odsetki) i udzielonymi poręczeniami i gwarancjami a dochodami bieżącymi budżetu pomniejszonymi o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące, przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących (dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2) pomniejszonych o wydatki bieżące (wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2) do dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące.

Biorąc pod uwagę przytoczone powyżej uwarunkowania zewnętrzne, determinujące dochody bieżące oraz mając na uwadze konieczność spełnienia ustawowych reguł dyscyplinujących finanse sektora samorządowego i jednocześnie potrzebę zapewnienia warunków dla realizacji wieloletniego planu inwestycyjnego Gminy Zgorzelec, w 2023 r. kontynuowane będą działania stabilizujące i wzmacniające finanse Gminy Zgorzelec polegające m.in. na efektywności dochodowej i utrzymaniu dyscypliny wydatkowej, a w szczególności:

- 1) realizacji dochodów z opłat i wydatków nimi finansowanych (w tym ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki odpadami komunalnymi, która staje się coraz bardziej kosztowna i generuje znaczące wydatki budżetowe. Ciągłe zmiany przepisów prawa w tej materii, rosnące wymagania związane z odzyskiwaniem poszczególnych frakcji odpadów, połączone z rosnącym deficytem źródeł dochodów z pobieranej opłaty powodują, że gmina będzie musiała część kosztów z innych własnych źródeł),
- 2) realizacji dochodów z podatków lokalnych dostosowując ich wielkości od sytuacji finansowej danego roku budżetowego (jest to jedyne władztwo gminy w sferze kształtowania jej samodzielności finansowej, choć w pewnym sensie ograniczone poprzez ustalane stawki maksymalne podatków. Jedynym racjonalnym rozwiązaniem w zakresie pozyskania dodatkowych środków z tego tytułu jest stwarzanie odpowiednich warunków dla potencjalnych inwestorów),
- 3) niezaciągania zobowiązań dłużnych powyżej kwot wynikających ze spłaty zobowiązań z tytułu już zaciągniętych kredytów i pożyczek (polityka zarządzania długiem od dłuższego już czasu zdeterminowana została przez tą regułę, jednak z uwagi na rosnący zakres prac inwestycyjnych nie jest możliwe wygenerowanie innych dodatkowych źródeł dochodów, które zagwarantowałyby solidne postawy finansowania ww. zadań),
- 4) weryfikacja skali dofinansowania zadań niebędących zadaniami własnymi gminy (w obliczu rosnących wydatków własnych gminy, szczególnie w zakresie wydatków bieżących (tj. energia, woda, ciepło, opłaty, ubezpieczenia, itd.), należy dokonać przeglądu i weryfikacji pozostałych

zadań, które w mniejszym stopniu lub zakresie wypełniają katalog zadań własnych gminy lub też w ograniczonym stopniu poprawiają jakość życia mieszkańców na terenie gminy,

- 5) intensyfikowanie pozyskiwania dochodów ze sprzedaży majątku (ostanie dwa lata pokazały, w jaki sposób rozwinęło się zainteresowanie zarówno inwestorów biznesowych, jak i prywatnych w zakresie kupna nieruchomości na terenie gminy. Chcą oni lokować tu swój biznes, jak i wiązać swoje życie prywatne. Świadczy o tym liczba sprzedanych nieruchomości na cele budownictwa mieszkaniowego, zarówno przez osoby prywatne jak i samorząd gminny. Należy również dodać, że ponad 2/3 inwestorów to osoby spoza terenu Gminy Zgorzelec, a często z dalszych regionów Polski),
- 6) maksymalizacja absorpcji środków europejskich i z innych źródeł (w tym w ramach małych projektów). W związku z ogłoszoną nową perspektywą finansową budżetu Unii Europejskiej konieczne jest przygotowanie odpowiednich podstaw do możliwości absorpcji i pozyskania tych funduszy. W tym celu gmina przystępuje do opracowania projektów, dokumentacji technicznych, planów funkcjonalno-użytkowych, kosztorysów, itp., które będą podstawą do ubiegania się o te środki.

Jednym z niezbędnych i podstawowych elementów konstruowania budżetów jednostek samorządu terytorialnego jest spełnienie zapisów art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych odnoszących się do zrównoważenia, a nawet do utrzymania dodatniej różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

W związku z powyższym priorytetem polityki budżetowej Gminy Zgorzelec na 2023 r. i w kolejnych latach nadal winno być uzyskanie nadwyżki operacyjnej w horyzoncie kilkuletnim (bilansu bieżącego, jako dodatniej różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi), którą to będzie można przeznaczyć na spłatę rat kapitałowych kredytów i pożyczek zaciągniętych na cele rozwojowe oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Poziom nadwyżki operacyjnej, jak i nadwyżki budżetowej kształtuje w istotny sposób poziom wiarygodności kredytowej gminy oraz potencjalne możliwości absorpcji środków zewnętrznych, w tym środków europejskich. Jest to jeden ze strategicznych celów długofalowej polityki finansowej Gminy Zgorzelec.

Dlatego też w celu utrzymania finansów gminy na stabilnym poziomie i ich wzmocnienia należy w dalszym ciągu kontynuować działania zmierzające do wykorzystania wszelkich możliwości w zakresie dodatkowych dochodów oraz ich racjonalizację i wzmoczenie dyscypliny wydatków, a w szczególności:

- 1) dostosowanie wydatków bieżących do ograniczonych (przepisami prawa) możliwości dochodowych (w szczególności w zakresie władztwa podatkowego). Odnosi się to w szczególności do malejących wpływów z tytułu udziału gminy w PIT,
- 2) utrzymywanie stałej tendencji wzrostu dochodów własnych wynikającej w znacznej części ze stosowania przez władze gminy strategicznego modelu zarządzania. Sytuacja ta sprzyja kształtowaniu stabilnych podstaw prognozowania budżetu. Im więcej środków budżetowych podlega lokalnemu władztwu decyzyjnemu (polityka podatkowa gminy), tym większa jest przewidywalność wpływów, a tym samym trafność prognoz finansowych. W 2023 r. zauważalny jest znaczący wzrost dochodów podatkowych, co jest konsekwencją wysokiej inflacji, która przełożyła się na maksymalne stawki ustalane przez Ministerstwo Finansów,
- 3) wzmocnienie dyscypliny budżetowej w zakresie wydatków bieżących, która podyktowana jest również wzrostem wydatków bieżących,

- 4) utrzymanie wskaźnika zadłużenia na bezpiecznym poziomie (niepowodującym zachwiania płynności finansowej), z uwagi na ryzyko związane z prognozą dochodów, co do ich ostatecznego wpływu do budżetu gminy w 2023 roku i latach następnych, skutkujące możliwością przekroczenia w latach następnych dopuszczalnego indywidualnego poziomu wskaźnika obsługi długu,
- 5) prowadzenie stabilnej, zrównoważonej i przewidywalnej polityki w zakresie pozyskiwania dochodów z tytułu sprzedaży majątku, które mają wpływ na zachowanie relacji, o których mowa w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych,
- 6) weryfikacja realizowanych zadań, ich zakresu oraz sposobu ich realizacji mająca na celu ograniczenie poziomu wydatków bieżących,
- 7) prowadzenie stabilnej polityki wydatkowej całego budżetu – jej cechą ma być stały udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (nie mniejszy niż 15% wydatków budżetu ogółem),
- 8) przy wyborze nowych zadań inwestycyjnych do realizacji należy brać pod uwagę zadania, których zakończenie przyniesie wymierne efekty, w postaci realizacji zamierzonych celów oraz zadania, które posiadają mocno zaawansowaną wstępną fazę procesu inwestycyjnego (sporządzoną dokumentację lub ogłoszone przetargi na opracowanie dokumentacji, aktualne pozwolenia na budowę, uregulowane sprawy własnościowe),
- 9) maksymalizacja absorpcji środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych, z uwzględnieniem sytuacji, iż nieznane są kierunki i sfery podziału tych środków,
- 10) stały wzrost potencjału inwestycyjnego, który jest możliwy dzięki zwiększeniu bazy dochodowej gminy oraz racjonalizacji kosztów, z drugiej zaś poprzez wykorzystywanie zewnętrznych źródeł finansowania (szczególnie w odniesieniu do środków z budżetu UE, dotacji celowych i środków w ramach programów rządowych, dotacji i środków od innych jednostek zaliczanych do finansów publicznych, itp.). Taki montaż finansowy zadań inwestycyjnych pozwala realizować przyspieszony w stosunku do własnych możliwości wariant rozwoju gminy. Zaciąganie długu wymaga oczywiście umiejętnego nim zarządzania – doboru odpowiedniej wielkości i rodzaju długu, określenia terminu jego spłaty, czy też zastosowania w przyszłości ewentualnych karencji,
- 11) dalsze ustalenie proinwestycyjnych długookresowych proporcji podziału budżetu, w szczególności planowanych wydatków bieżących i inwestycyjnych,
- 12) stała kontrola zdolności kredytowej i płynności finansowej gminy.

Projekt budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r. został opracowany w powiązaniu z projektem nowej edycji Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zgorzelec obejmującej lata 2023-2029, będącej kontynuacją aktualnej WPF. Założenia na 2023 r. wpisują się w średnio- i długookresowe główne cele polityki budżetowej gminy takie jak:

- 1) redukcja deficytu budżetowego w krótkim okresie i jego całkowite wyeliminowanie w dłuższym horyzoncie czasowym,
- 2) ograniczanie przyrostu zadłużenia, aż do jego całkowitej spłaty na koniec okresu prognostycznego i utrzymywaniu poziomu długu poniżej 50% względem dochodów ogółem,
- 3) zagwarantowanie wysokich nakładów na inwestycje, w tym w szczególności z uwagi na wchodzące w fazę rozpoczęcia procesu inwestycyjnego projekty finansowane przy udziale środków z Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy.

Dlatego też należy zwracać uwagę na kondycję finansową gminy zarówno w odniesieniu do teraźniejszości, jak i ewentualnych zmian mogących wystąpić w przyszłości. Kondycja finansowa gminy jest ściśle skorelowana z poziomem rozwoju lokalnego, rozumianym jako kompleks ilościowych i jakościowych przeobrażeń na terenie gminy, odnoszący się do poziomu życia mieszkańców oraz funkcjonowania na terenie gminy podmiotów gospodarczych. Kondycja i potencjał finansowy gminy przekłada się na zakres możliwości zaspokajania potrzeb lokalnych.

Ponadto należy powiedzieć, że o poziomie tej kondycji świadczy m.in. zdolność do osiągnięcia równowagi budżetowej czy też powiększania majątku gminy. Do oceny sytuacji finansowej gminy wykorzystać można takie parametry jak: poziom dochodów gminy, samodzielność finansowa jednostki, wielkość wydatków inwestycyjnych, zdolność do pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, a także osiągany przez gminę wynik finansowy.

Głównymi celami i zadaniami priorytetowymi na 2023 rok są i pozostają:

- 1) kontynuacja inwestycji z zakresu niezbędnej infrastruktury technicznej, drogowej, infrastrukturalnej, itd., służące bezpośrednio zaspakajaniu potrzeb wspólnoty gminnej i przyczyniające się do rozwoju gminy,
 - 2) przygotowanie i realizacja projektów strategicznych współfinansowanych ze środków funduszy europejskich oraz Rządowego Funduszu Polski Ład, czego wyrazem jest przystąpienie do opracowania odpowiednich dokumentacji technicznych, dokumentacji kosztorysowej, czy też dokumentacji wykonawczej, które będą podstawą do wnioskowania o środki pomocowe,
 - 3) zapewnienie bezpieczeństwa publicznego (szczególnie bezpieczeństwa komunikacyjnego w ruchu pieszym, drogowym i rowerowym), usług w zakresie ochrony środowiska, kanalizacji i wodociągowania, opieki społecznej i wiele innych dziedzin, o których mówi ustawa o samorządzie gminnym. Ponadto w przedmiotowych działaniach należy i koniecznym uwzględnić jest wszystkich działań związanych ze skutkami oraz nieprzewidywalnym rozwojem sytuacji na Ukrainie, czego wyrazem może być nasilenie fali uchodźców z jej terytorium w okresie zimowym,
 - 4) racjonalne i przemyślane wdrażanie regulacji płacowych dla wszystkich pracowników zatrudnionych w ramach struktury organizacyjnej Gminy Zgorzelec w celu zapewnienia im stabilnego źródła dochodów, a także utrzymanie i zagwarantowanie tym pracownikom warunków rozwoju, podnoszenia swoich kwalifikacji i możliwości awansów na poszczególne szczeble w związku z nabywaniem nowych umiejętności.
- Bardzo ważnym elementem tej polityki jest dostosowanie poziomu wynagrodzeń pracowniczych do zmieniających się wielkości w zakresie płacy minimalnej określanej i ustalonej przez rząd. Ma to bardzo istotne znaczenie w odniesieniu do kalkulacji i szacowania wielkości funduszu wynagrodzeń w poszczególnych jednostkach budżetowych.
- 5) ograniczanie pozostałych wydatków bieżących poprzez ich racjonalizację, a w szczególności podnoszenie zasady, że wydatki bieżące powinny rosnać wolniej niż dochody bieżące,
 - 6) wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie ograniczenia zużycia energii elektrycznej, a także ograniczenie w zużycie wszystkich nośników związanych z energią, w związku z drastycznym wzrostem kosztem ich zakupu.

3. Wskaźniki makroekonomiczne.

Przy opracowaniu budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r. posłużono się wskaźnikami makroekonomicznymi w wielkościach prognozowanych w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa

Podstawowymi założeniami przy konstrukcji budżetu gminy na 2023 rok były:

- 1) obowiązujące obecnie przepisy prawa w tym zakresie, a w szczególności ustawa o finansach publicznych,
- 2) planowane realne dochody gminy wynikające z ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- 3) Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Zgorzelec,
- 4) analiza sytuacji finansowej gminy, w kontekście dalszej polityki prorozwojowej,
- 5) zachowania struktury wydatków inwestycyjnych w stosunku do wydatków ogółem,

- 6) utrzymanie poziomu wydatków bieżących na poziomie zabezpieczającym realizację zadań gminy z równoczesnym zachowaniem prawidłowej relacji wydatków bieżących do dochodów,
- 7) podstawowe wskaźniki makroekonomiczne przyjęte przy opracowywaniu założeń do projektu ustawy budżetowej państwa na 2023 rok, tj.:
 - a) dynamikę realną PKB – 3,2%;
 - b) średnioroczną dynamikę cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja) – 7,8%;
 - c) nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej o 9,6%;
 - d) nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw o 9,8%;
 - e) stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec roku na poziomie 5,1%;
 - f) minimalne wynagrodzenie za pracę od 1 stycznia 2023 roku będzie wynosiło 3.383 zł, a od 1 lipca 2023 r. zostanie podwyższone do kwoty 3.450 zł;
 - g) minimalna stawka godzinowa w 2023 roku, której wysokość powiązana jest ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia również wzrośnie dwukrotnie i będzie wynosiła: od 1 stycznia 2023 r. – 22,10 zł, a od 1 lipca 2023 r. – 22,50 zł, co oznacza wzrost o 14,2% względem roku 2022;
 - h) przewidywane ustawowo nowe zadania do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego w 2023 roku.
- 8) przewidywane zmiany uwarunkowań zewnętrznych w kontekście pojawienia się nowych ryzyk i ich ewentualnego wpływu na budżet roku 2023, jak i kolejnych lat,
- 9) kształtowanie się cen rynkowych w zakresie usług, dostaw i robót wpływające na wydatki 2023 r. oraz przyszłych lat,
- 10) przewidywane zmiany czynników wewnętrznych, w tym lokalnej polityki w zakresie podatków i opłat, kształtowanie się cen usług świadczonych na rzecz jednostek budżetowych gminy w 2023 roku oraz innych dochodów stanowiących dochód jst, które w istotny sposób wpływają na budżet gminy,
- 11) analizy założeń pod kątem zachowania stabilności finansowej gminy, a dotyczących kształtowania się takich parametrów budżetowych jak:
 - a) wysokości deficytu budżetowego,
 - b) wyniku bieżącego budżetu rozumianego, jako różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w kontekście przepisów art. 242 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., który wprowadza zasadę bilansowania się budżetu operacyjnego,
 - c) poziom zadłużenia w aspekcie obowiązujących norm ostrożnościowych,
- 12) analiza możliwych zmian w przepisach pod kątem ich wpływu na sytuację gminy w 2023 r. i w kolejnych latach,
- 13) planowana absorpcja środków z Unii Europejskiej, a także środków z innych programów pomocowych na dofinansowanie projektów inwestycyjnych i tzw. projektów „miękkich”.

II. Plan dochodów budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r.

Ustalenie prognozowanych kwot dochodów budżetowych na 2023 rok nastąpiło w oparciu o:

- 1) przewidywane wykonanie dochodów budżetowych gminy za 2022 r.,
- 2) dochody z majątku gminy z tytułu najmu i dzierżawy oraz opłat za wieczyste użytkowanie gruntu na podstawie zawartych umów, bądź planowanych do zawarcia,
- 3) złożone bądź planowane do złożenia wnioski o środki zewnętrzne,
- 4) zmiany stawek podatków i opłat lokalnych,
- 5) wprowadzone i planowane zmiany systemowe w podatkach i opłatach lokalnych,
- 6) informacje uzyskane od:

- a) Ministra Finansów o planowanej na 2023 r. kwocie dochodów z tytułu udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, jak również rocznych planowanych kwotach poszczególnych części subwencji ogólnej przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na 2023 r.,
- b) Wojewody Dolnośląskiego o ujętych w projekcie ustawy budżetowej kwotach:
 - dotacji celowych na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami,
 - dotacji celowych na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - dotacji celowych na realizację zadań własnych, które na podstawie obowiązujących przepisów są finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa,
 - dochodów, które podlegają przekazaniu do budżetu państwa, związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami,
- c) Krajowego Biura Wyborczego w sprawie planowanych kwot na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców.

Przy planowaniu dochodów należy kierować się zasadą optymalizacji dochodów, tj. wykorzystywać wszelkie możliwe źródła dochodów niezbędnych do finansowania działalności gminy, zwiększać ściągalność należności budżetowych, prowadzić racjonalną gospodarkę w zakresie gromadzenia dochodów ze sprzedaży mienia, rzeczy, praw oraz świadczonych usług.

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na wielkość dochodów z tytułu podatków i opłat jest aktualny stan podatników wg ewidencji podatkowej na terenie gminy, przeprowadzana na bieżąco windykacja zaległości oraz zmiany w uchwałach podatkowych.

Dochody z tytułu podatków lokalnych zaplanowane zostały na podstawie przewidywanego wykonania za 2022 r., z uwzględnieniem poziomu ściągalności zaległości z 2022 r. i z lat poprzednich, a także zgodnie z Uchwałą Nr 347/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 19 października 2022 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Zgorzelec. Ponadto przy kalkulacji stawek podatkowych uwzględniono komunikat Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów, która jest podstawą do ustalenia podatku rolnego na 2023 r. Zgodnie z ogłoszeniem średnia cena skupu żyta, która w 2023 r. będzie wynosić 74,05 zł za 1 dt (w 2022 r. było to 61,48 zł za 1 dt).

Dochody w projekcie budżetu Gminy Zgorzelec na rok 2023, zostały ujęte zgodnie z klasyfikacją budżetową, w odniesieniu do poszczególnych działów, rozdziałów i paragrafów.

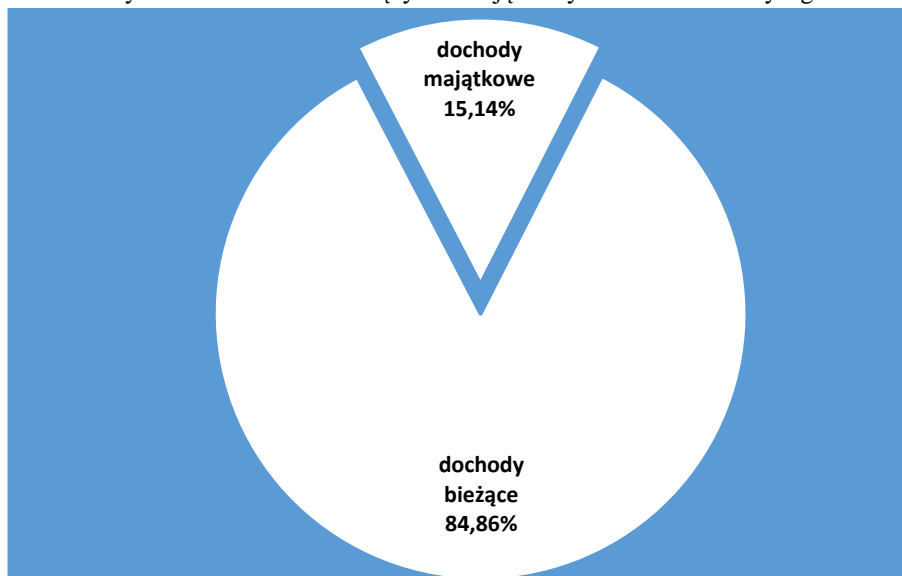
Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w art. 3 stanowi, że dochodami jednostek samorządu terytorialnego są: dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). Dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego ujmuje się w podziale na dochody bieżące i dochody majątkowe. Do dochodów majątkowych zalicza się:

- 1) dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- 2) dochody ze sprzedaży majątku,
- 3) dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Dochody majątkowe mają charakter jednorazowy. Do dochodów bieżących zalicza się wszystkie dochody nie będące dochodami majątkowymi. Są to dochody o charakterze stałym, powtarzalnym i wiążą się z bieżącą działalnością jednostki.

Plan prognozowanych dochodów budżetu gminy na 2023 rok wynosi 52.416.453,60 zł. W ogólnej kwocie planowanych dochodów wyszczególniamy: dochody bieżące w łącznej wysokości 44.482.264,00 zł oraz dochody majątkowe w łącznej wysokości 7.934.189,60 zł, co daje proporcje udziału procentowego w dochodach ogółem odpowiednio ca.: 84,86% i 15,14%.

Wykres: Procentowy udział dochodów bieżących i majątkowych budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r.

W ramach planowanych dochodów bieżących i majątkowych na rok 2023, wyszczególnia się:

1. Dział 010 „Rolnictwo i łowiectwo”, gdzie planuje się łączną kwotę 22.200,00 zł z następujących tytułów:

- 1) dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych w kwocie 22.000,00 zł,
- 2) wpływów z pozostałych odsetek w kwocie 200,00 zł.

2. Dział 600 „Transport i łączność”, gdzie planuje się łączną kwotę 4.593.989,60 zł z następujących tytułów:

- 1) 5.000,00 zł – z wpływów z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (są to dochody planowane do uzyskania z opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym jest Gmina Zgorzelec),
- 2) 5.000,00 zł – z wpływów z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów,
- 3) 4.583.989,60 zł – z dochodów ze środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych.

Gmina Zgorzelec złożyła wniosek na zadanie dotyczące budowy ul. Dębowej w miejscowości Łągów w zakresie etapu I tego zadania oraz na zadanie dotyczące Przebudowy dróg gminnych publicznych na terenie Gminy Zgorzelec (w tym dokumentacja projektowa).

Środki pochodzą Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Wysokość bezzwrotnego dofinansowania jest zależna od obszaru priorytetowego, w którym mieści się planowana inwestycja. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK.

3. Dział 630 "Turystyka", na kwotę planu ogółem w wysokości 450.000,00 zł składają się otrzymane dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację zadania/przedsięwzięcia pn. "Przygoda z Nysą - zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego, Etap V". Część środków będzie stanowiła również refundacja wydatków, jakie poniesione zostały na to zadanie w 2022 r, a których zwrot przewidziany jest w 2023 r.

4. Dział 700 „Gospodarka mieszkaniowa”, na kwotę planu ogółem w wysokości 1.794.200,00 zł składają się:

1) dochody bieżące w łącznej wysokości 227.000,00 zł, z tego:

- a) 6.000,00 zł z tytułu wpływów z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności,
- b) 8.000,00 zł z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości,
- c) 200.000,00 zł z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych, stanowiących mienie gminne oraz innych umów o podobnym charakterze (w tym częściowy najem i dzierżawę lokali gminnych na rzecz społeczności lokalnej).

Plan ustalono w oparciu o faktycznie podpisane umowy najmu i dzierżawy, wg posiadanego stanu w momencie szacowania danych do projektu,

- d) 6.000,00 zł z tytułu wpływów z usług,
- e) 7.000,00 z tytułu pozostałych dochodów bieżących.

2) dochody majątkowe w kwocie 1.550.000,00 zł z tytułu wpłat z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (sprzedaż nieruchomości gminnych).

Plan dochodów tego działu przewidziano w oparciu o szacunki własne ustalone na podstawie średnich cen transakcyjnych wskazanych w operatach szacunkowych i prognozowanym wykonaniu w roku budżetowym 2022. Na dzień opracowania projektu budżetu gminy na 2023 r. dochody z tytułu sprzedaży majątku wykonane były na kwotę ca. 1.000.000,00 zł.

Tabela: Dochody ze sprzedaży mienia w latach 2019-2023 w dziale 700

rok	plan dochodów ze sprzedaży mienia	dochody wykonane ze sprzedaży mienia	relacja rdr wg planu	relacja rdr wg wykonania
a	b	c	d	e
2019	650 000,00	1 431 300,00	85,98%	196,24%
2020	1 370 000,00	1 088 114,00	210,77%	76,02%
2021	1 900 000,00	1 950 000,00	138,69%	179,21%
2022	2 200 000,00	1 000 000,00*	115,79%	51,28%
2023	1 550 000,00	1 550 000,00**	70,45%	155,00%

*przewidywane wykonanie

** prognozowane wykonanie

Projektowane dochody majątkowe w wysokości 1.550.000,00 zł dotyczą odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. W projektowanym roku budżetowym planuje się sprzedaż gruntów pod potrzeby inwestycyjne oraz sprzedaż gruntów pod zabudowę mieszkaniową.

Należy zauważyć, że oprócz poniżej wskazanych nieruchomości, Gmina Zgorzelec sprzedaje również na wniosek właścicieli nieruchomości działki sąsiadujące z ich działkami, które nie mogą być

samodzielnie zagospodarowane przez gminę. Dochody z tego tytułu generalnie zależne są od ilości złożonych w tych sprawach wniosków i kształtują się one corocznie na poziomie nieprzekraczającym 150.000,00 zł.

Tabela: Wykaz mienia komunalnego Gminy Zgorzelec przeznaczonego do sprzedaży w 2023 r.

Obręb geodezyjny	Nr działki	Powierzchnia (ha)	Przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego
JĘDRZYCHOWICE	139	0,5350 ha	tereny usługowe
JĘDRZYCHOWICE	546/2	0,2898 ha	tereny mieszkaniowe
ŻARSKA WIEŚ	277/15	0,5035	tereny mieszkaniowe z usługami
KOŹMIN	125/6 125/7 125/8	0,1564	tereny mieszkaniowe
KOŹMIN	dz. nr 49/5 dz. nr 49/7 dz. nr 170	0.84 0.93 0.07	tereny produkcyjno-usługowe
OSIEK ŁUŻYCKI	dz. nr 571/2	4.80	

5. Dział 750 „Administracja publiczna”, gdzie planuje się kwotę 97.591,00 zł dochodów bieżących, w ramach którego wyszczególniamy:

- 1) 75.291,00 zł z tytułu planowanej dotacji na realizację zadań zleconych w ramach zadań dotyczących urzędów wojewódzkich (plan dochodów w zakresie realizacji zadań zleconych na 2023 r. stanowi niecałe 91% wielkości środków otrzymanych w 2022 r.),
- b) 22.200,00 zł w ramach dochodów bieżących planowanych do zrealizowania przez urząd gminy, z tego: dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych – 11.000,00 zł, wpływy z usług – 1.000,00 zł, wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych – 8.000,00 zł, wpływy z różnych dochodów – 2.000,00 zł, wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych – 200,00 zł,
- c) 100,00 zł z pozostałych dochodów.

6. Dział 751 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa” - planowana kwota 1.810,00 zł pochodzi z dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadania zleconego w zakresie stałej ewidencji wyborców.

7. Dział 752 „Obrona narodowa”, kwota planowanych dochodów z tytułu dotacji na zadanie zlecone w łącznej wysokości 700,00 zł.

8. Dział 756 „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem” - kwota planu ogółem 27.269.475,00 zł (jest to największa pozycja bieżących dochodów budżetu gminy).

Plan dochodów z w/w tytułu stanowi 52,02% planowanych dochodów ogółem.

W ramach tego działu wyszczególniamy:

1) Rozdział 75601 "Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych" - kwota 7.000,00 zł z tytułu podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej.

2) Rozdział 75615 „Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych” na kwotę ogółem 14.962.500,00 zł, którą stanowią planowane dochody z następujących źródeł:

a) podatek od nieruchomości - kwota planu 14.550.00,00 zł. Plan został ustalony w oparciu o aktualne dane dotyczące podstawy wymiaru (powierzchni użytkowej) i kwotę uchwalonych, poszczególnych stawek podatku od nieruchomości na rok 2023 (uwaga: na 2023 r. uchwalone zostały maksymalne stawki podatku od nieruchomości związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej). Przewiduje się również, iż w 2023 r. na terenie gminy powstanie kilka nowych podmiotów gospodarczych, w tym również wielkopowierzchniowych centrów logistycznych oraz centrum transportowe w Żarskiej Wsi, które będą źródłem ponadplanowych dochodów w tej pozycji budżetowej (do czasu jednak ich oddania do użytkowania, nie wlicza się tych dochodów do prognoz).

Tabela: Plan i wykonanie dochodów z podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i od osób prawnych) w latach 2019-2023

rok	plan dochodów z podatku od nieruchomości	dochody wykonane z podatku od nieruchomości	relacja rdr wg planu	relacja rdr wg wykonania
a	b	c	d	e
2019	13 002 350,00	12 930 000,00	108,84%	92,36%
2020	14 688 517,00	13 969 464,00	112,97%	108,04%
2021	14 200 357,00	14 284 498,00	96,68%	102,26%
2022	14 300 000,00	13 150 000,00*	100,70%	92,06%
2023	17 210 000,00	17 210 000,00**	120,35%	130,87%

*przewidywane wykonanie

** prognozowane wykonanie

W kalkulacji dochodów z podatku od nieruchomości uwzględniono bieżący stan bazy podatkowej (podstawa wymiaru podatku) oraz stopień ściągальności podatków.

Należy również podkreślić, iż w prognozowanych dochodach podatku od nieruchomości na etapie ich planowania nie uwzględniano potencjalnych dodatkowych dochodów związanych z oddaniem do użytku nowych domów jednorodzinnych, a także obiektów i budowli związanych z prowadzoną w nich działalnością gospodarczą. Jest to niestety uzależnione tym, że w różnych przedziałach czasowych może dojść do oddania do użytkowania przedmiotowych budowli, co przekłada się bezpośrednio na termin od którego będą naliczane podatki.

Dochody z tego podatku są stosunkowo mało wrażliwe na wahania się koniunktury gospodarczej i stanowią stabilne źródło dochodów budżetowych.

Tabela: Stawki podatków obowiązujące w 2023 r. na terenie Gminy Zgorzelec (w porównaniu do lat 2021-2023)

lata	2021		2022		2023		2023	
stawki maksymalne określone w obwieszczeniu MRiF oraz stawki wg Uchwały Rady Gminy Zgorzelec	maksym.	z uchwały	maksym.	z uchwały	maksym.	z uchwały	przyrost o kwotę i %	
PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI	STAWKI PODATKOWE							
grunty	a	b	c	d	e	f	wzrost o kw. (f-d)	wzrost % (f/d)
związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,99	0,99	1,03	1,03	1,16	1,16	0,13	12,62%
pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	4,99	4,99	5,17	5,17	5,79	5,79	0,62	11,99%
pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	0,52	0,52	0,54	0,54	0,61	0,61	0,07	12,96%
niezabudowane objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777)	3,28	3,28	3,40	3,40	3,81	3,81	0,41	12,06%
budynki	STAWKI PODATKOWE							
mieszkalne	0,85	0,85	0,89	0,89	1,00	1,00	0,11	12,34%
związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej	24,84	24,84	25,74	25,74	28,78	28,78	3,04	11,81%
zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	11,62	11,62	12,04	12,04	13,47	13,47	1,43	11,88%
związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajęte przez podmioty udzielające tych świadczeń	5,06	5,06	5,25	5,25	5,87	5,87	0,62	11,81%
pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	8,37	8,37	8,68	8,68	9,71	9,71	1,03	11,87%

Podatek od nieruchomości pobierany jest na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Opodatkowaniu podlegają: grunty niesklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne, budynki oraz budowle zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej. Stawki podatku za grunty i budynki są zróżnicowane w zależności od sposobu ich wykorzystywania. Podatek od budowli zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej wynosi 2 % wartości budowli. Podatek od nieruchomości w 100 % stanowi dochód gminy i jest pobierany przez gminę.

b) podatek rolny - kwota planu 253.000,00 zł. Wielkość podatku wyliczono na podstawie aktualnego wymiaru i ceny skupu żyta wg wysokości od 1 ha przeliczeniowego gruntów gospodarstw rolnych, stanowiącej równowartość pieniężną 2,5 q żyta, tj. 185,12 zł (w 2022 r. – 153,70 zł) oraz od 1 ha fizycznego dla pozostałych gruntów, stanowiącej równowartość pieniężną 5 q żyta, tj. 370,25 zł (w 2022 r. – 307,40 zł), w oparciu o ustawową cenę skupu żyta, która jest podstawą ustalenia podatku rolnego na 2023 r. zł (ustawowa cena żyta, jako podstawa wyliczenia podatku rolnego na 2023 r. wynosi 74,05 zł; na 2022 była to kwota 61,48 zł).

Podatek rolny w 100 % stanowi dochód gminy, na terenie której położone są grunty. Jest pobierany przez gminę. Zasady opodatkowania podatkiem rolnym reguluje ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym. Opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają tylko grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne albo jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych. Podstawę opodatkowania podatkiem rolnym stanowi:

- dla gruntów tworzących gospodarstwo rolne – liczba hektarów przeliczeniowych,
- dla pozostałych gruntów – liczba hektarów fizycznych wynikająca z ewidencji gruntów i budynków.

Podatek rolny za rok podatkowy wynosi:

- od 1 ha przeliczeniowego gruntu w gospodarstwie rolnym równowartość pieniężną 2,5 q żyta,
- za 1 ha fizyczny w nieruchomościach nie stanowiących gospodarstwa rolnego – równowartość pieniężną 5 q żyta.

c) podatek leśny - kwota planu 120.000,00 zł. Wielkość planu, dla 1 ha wynosi równowartość 0,220 m³ drewna, obliczana wg średniej ceny sprzedaży drewna, podanej przez komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Podatek leśny od 1 ha na 2023 r. wynosi 71,0996 zł (w 2022 r. była to kwota 46,6972 zł od 1 ha lasu),

d) podatek od środków transportowych - kwota planu to 35.000,00 zł,

Pobierany jest przez gminę na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. W 100 % stanowi dochód gminy. Opodatkowaniu podlegają samochody ciężarowe, ciągniki siodłowe i balastowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, przyczepy i naczepy o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów powyżej 7 ton, autobusy.

e) podatek od czynności cywilnoprawnych - kwota planu 1.000,00 zł,

f) wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień – kwota planu 500,00 zł,

g) wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat - kwota planu 3.000,00 zł.

3) Rozdział 75616 „Wpływy z podatku rolnego, leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych” - kwota planu 4.740.000,00 zł, ustalono analogicznie jak wielkość planowanych wpływów w ramach podatku od osób prawnych, czyli wg. obowiązujących stawek i podstawy wymiaru.

Kwoty planu poszczególnych źródeł w ramach tego rozdziału, przedstawiają się następująco:

a) podatek od nieruchomości - kwota planu 2.660.000,00 zł (wzrost planowanych dochodów w stosunku do przewidywanego wykonania roku 2022, jest wynikiem złożonych przez podatników dodatkowych (nowych) deklaracji, korekt do deklaracji, oddaniem do użytkowania nowych domów i pomieszczeń, zmian deklaracji dokonanych w wyniku przeprowadzonych kontroli u podatników, itp.),

Na 2023 r. dokonano istotnej korekty w zakresie stawki podatku od nieruchomości od budynków mieszkalnych, ponieważ ustalona została maksymalna stawka tego podatku, tj. 1,00 zł od 1 m² (w roku 2022 stawka wynosiła 0,89 zł od 1 m² powierzchni użytkowej),

b) podatek rolny - kwota planu 1.193.000,00 zł,

c) podatek leśny - kwota planu 15.000,00 zł.

d) podatek od środków transportowych - kwota planu 95.000,00 zł,

e) wpływy z podatku od spadków i darowizn – kwota planu 30.000,00 zł,

f) podatek od czynności cywilnoprawnych - kwota planu 700.000,00 zł (w tej pozycji budżetowej od dwóch lat zauważalny jest stabilny poziom prognozowanych i wykonanych

dochodów budżetowych, co jest przede wszystkim wynikiem pracy urzędów skarbowych oraz legalizacją wielu czynności przez samych podatników).

Podatek ten pobierany jest przez urzędy skarbowe na podstawie ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych. W 100 % stanowi dochody gminy i są przekazywane: na rachunek budżetu gminy właściwej ze względu na miejsce położenia nieruchomości (podatek od czynności cywilnoprawnych, których przedmiotem jest przeniesienie własności nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego oraz wynikających z przepisów prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego i prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym), na rachunek budżetu gminy, na obszarze której spółka ma siedzibę (umowa spółki), na rachunek budżetu gminy, na obszarze której znajduje się siedziba tego przedsiębiorstwa albo jego zorganizowana część (od umowy sprzedaży przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części), na rachunek budżetu gminy, na obszarze której ma siedzibę właściwy miejscowo urząd skarbowy (od pozostałych czynności cywilnoprawnych). Opodatkowaniu podlegają m. in. następujące czynności cywilnoprawne: umowy sprzedaży i zamiany rzeczy i praw majątkowych, umowy pożyczek, darowizny, umowy spółki, umowy o dział spadku, ustanowienie hipoteki.

f) wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień - kwota planu 20.000,00 zł,

g) wpływy z opłaty prolongacyjnej i odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat - kwota planu 27.000,00 zł,

4) Rozdział 75618 „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”, na kwotę planu ogółem 882.500,00 zł składają się wyłącznie dochody bieżące, z tego:

a) wpływy z opłaty skarbowej - kwota planu 40.000,00 zł,

b) wpływy z opłaty eksploatacyjnej – kwota planu 70.000,00 zł,

c) wpływy z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu – plan w wysokości 531.500,00 zł, ustalono w oparciu o przewidywane wpływy w roku 2022 (w tej pozycji budżetowej od dwóch lat zauważalny jest stabilny poziom prognozowanych i wykonanych dochodów budżetowych),

d) wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw, w wysokości 240.000,00 zł.

Wśród opłat pobieranych na podstawie odrębnych ustaw wyróżniamy: renta planistyczna z tytułu podziału nieruchomości oraz wzrostu wartości nieruchomości powstałej na skutek wybudowania urządzeń infrastruktury technicznej – gminnej sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej; opłata od wzrostu wartości nieruchomości pobierana na skutek uchwalenia planów zagospodarowania; opłata za zajęcie pasa drogowego.

e) pozostałe dochody z kosztów egzekucyjnych i odsetek w łącznej kwocie 1.000,00 zł.

5) Rozdział 75621 „Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa” – na kwotę planu ogółem 6.677.475,00 zł, składają się:

a) wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych - plan ustalony przez Ministerstwo Finansów podany na rok 2023, w wysokości 6.461.668,00 zł.

Plan dochodów z tytułu udziału gminy w PIT stanowi 12,33% planowanych dochodów ogółem. Poziom udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2023 roku ustalony został na podstawie art. 9 ust. 1 w związku z art. 89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek

samorządu terytorialnego. Wielkość udziału w roku 2023 będzie wynosić 38,40%, a więc będzie wyższy niż w 2022 r. 0,06 punktu procentowego.

Wskaźnik udziału należnego podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych odpowiednio na obszarze gminy, powiatu i województwa w ogólnej kwocie należnego podatku ustala się jako średnią ważoną arytmetyczną z 3 lat obliczeniowych obejmujących: rok poprzedzający rok bazowy, rok poprzedzający o 2 lata rok bazowy i rok poprzedzający o 3 lata rok bazowy, odpowiednio z wagami 0,5, 0,33 i 0,17. Wskaźnik ustala się na podstawie danych zawartych w złożonych za dany rok obliczeniowy zeznaniach podatkowych o wysokości osiągniętego dochodu oraz rocznym obliczeniu podatku dokonanych przez płatników, według stanu na dzień 30 czerwca roku następującego po roku obliczeniowym.

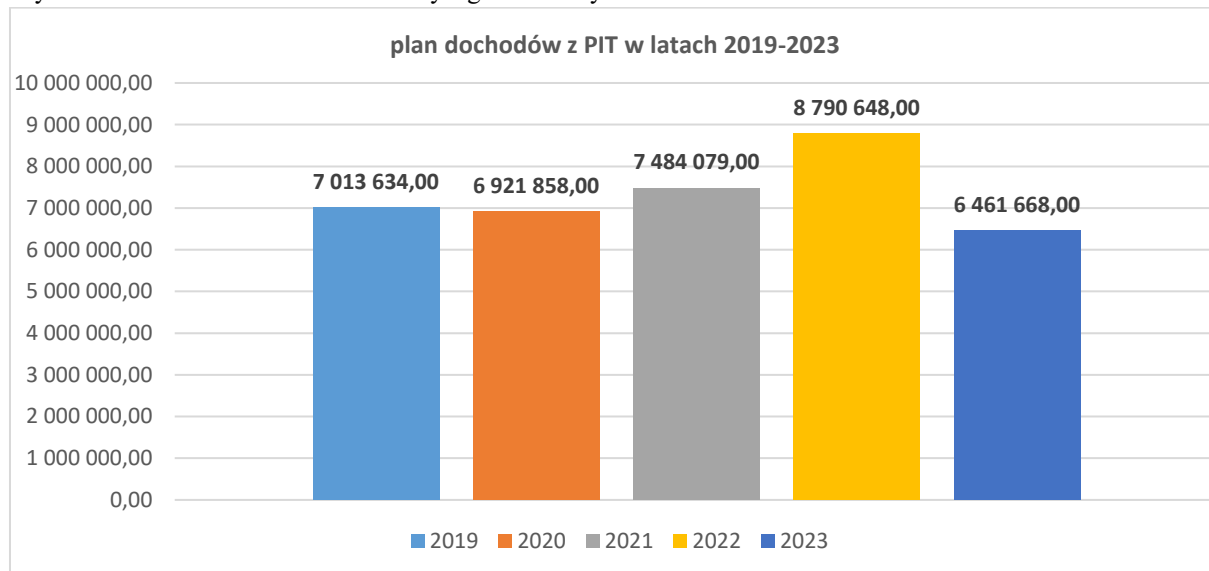
Tabela: Plan i wykonanie dochodów z udziału w PIT w latach 2019-2023

rok	plan dochodów z udziału w PIT	dochody wykonane z udziału w PIT	relacja rdr wg planu	relacja rdr wg wykonania
a	b	c	d	e
2019	7 013 634,00	7 013 634,00	126,58%	123,82%
2020	6 921 858,00	6 921 858,00	98,69%	98,69%
2021	7 484 079,00	8 101 010,00	108,12%	117,04%
2022	8 790 648,00	8 790 648,00*	117,46%	108,51%
2023	6 461 668,00	6 461 668,00**	73,51%	73,51%

*przewidywane wykonanie

** prognozowane wykonanie

Wykres: Plan dochodów budżetu Gminy Zgorzelec z tytułu udziału w PIT w latach 2019-2023

b) wpływ z podatku dochodowego od osób prawnych - plan na rok 2023 wynosi 215.807,00 zł.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wysokość udziału gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób

prawnych ustala się, mnożąc ogólną kwotę wpływów z tego podatku przez 0,0671 i wskaźnik udziału należnego podatku dochodowego od osób prawnych od podatników posiadających siedzibę na obszarze gminy, w ogólnej kwocie należnego podatku.

9. Dział 758 „Różne rozliczenia” - na kwotę ogółem 8.169.769,00 zł (stanowiącą wielkość planowanych subwencji na rok 2023), podaną w informacji otrzymanej od Ministerstwa Finansów, w ramach których wyszczególnia się:

1) Rozdział 75801 „Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego” w wysokości 6.577.460,00 zł.

Planowana kwota subwencji oświatowej stanowi 12,55% planowanych dochodów ogółem.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w kwocie części oświatowej subwencji ogólnej planowanej na rok 2023 zostały uwzględnione skutki finansowe zmiany zakresu zadań oświatowych, w tym:

- 1) zmiana liczby etatów nauczycieli oraz awansu zawodowego, w tym skutki przechodzące wzrostu o 4,4% średnich wynagrodzeń nauczycieli od 1 maja 2022 r.,
- 2) zmiany struktury awansu zawodowego i podwyżka średnich wynagrodzeń najniżej zarabiających nauczycieli – zmiany wprowadzone od 1 września 2022 r.,
- 3) skutki wzrostu o 7,8% średnich wynagrodzeń nauczycieli od 1 stycznia 2023 r.,
- 4) skutki planowanego wzrostu zatrudnienia z tytułu standaryzacji zatrudnienia psychologów i pedagogów szkolnych – kontynuacja zmian wprowadzonych od 1 września 2022 r.,
- 5) wzrost liczby dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 6) wzrost kwoty dotacji udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w związku z szacowanym wzrostem kwoty finansowego standardu A oraz wzrostem subwencji naliczanej na uczniów w szkołach i placówkach, dla których jednostka samorządu terytorialnego nie jest organem prowadzącym,
- 7) zwiększenie wysokości rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

Mając jednak na uwadze zapisy ustawy o finansowaniu oświaty, jak również niezbędne informacje związane z siecią szkół, liczbą uczniów, liczbą oddziałów, itp. ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na 2023 r. może ulec zmianom w stosunku do kwot planowanych.

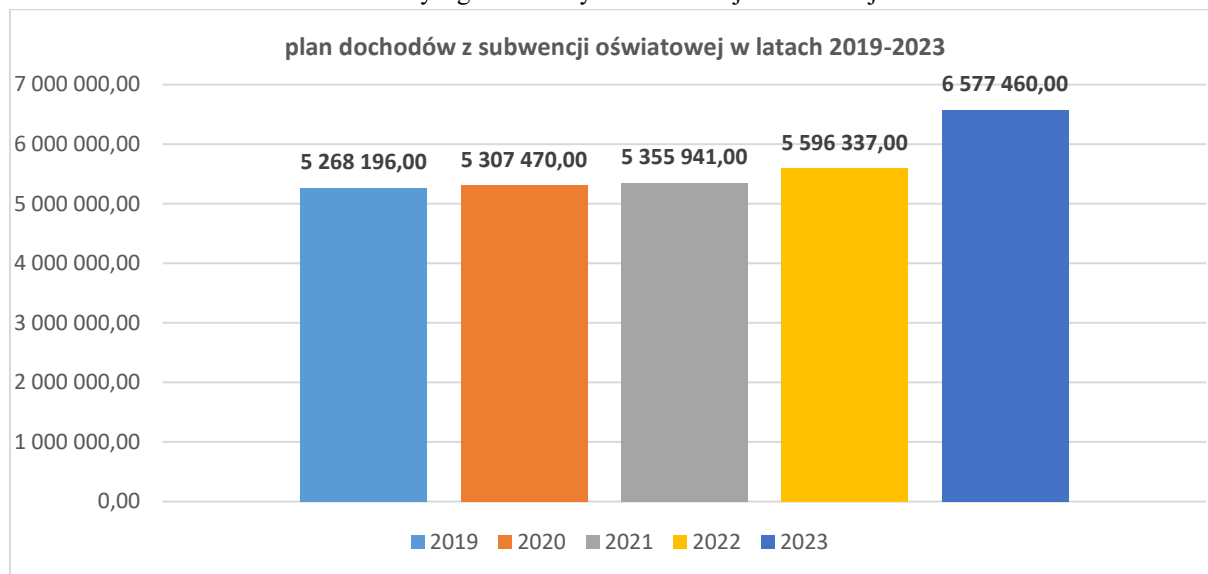
Tabela: Plan i wykonanie dochodów z subwencji oświatowej w latach 2019-2023

rok	plan dochodów z subwencji oświatowej	dochody wykonane z subwencji oświatowej	relacja rdr wg planu	relacja rdr wg wykonania
a	b	c	d	e
2019	5 268 196,00	5 268 196,00	106,21%	106,21%
2020	5 307 470,00	5 307 470,00	100,75%	100,75%
2021	5 355 941,00	5 355 941,00	100,91%	100,91%
2022	5 596 337,00	5 596 337,00	104,49%	104,49%
2023	6 577 460,00	6 577 460,00	117,53%	117,53%

*przewidywane wykonanie

** prognozowane wykonanie

Tabela: Plan dochodów budżetu Gminy Zgorzelec z tytułu subwencji oświatowej w latach 2019-2023

2) Rozdział 75807 „Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin” w wysokości 1.592.309,00 zł, co w stosunku do przewidywanego wykonania dochodów z tego tytułu za 2022 r. w kwocie 1.508.517,00 zł daje wzrost o kwotę 83.792,00 zł.

Kwoty planowanych subwencji oraz dotacji celowych, jako tzw. bezpośrednich transferów z budżetu państwa przyjmowane są wg ściśle określonych informacji podawanych przez organy administracji rządowej (wojewoda i poszczególni ministrowie). Aktualnie wielkości te zaplanowano na podstawie projektu ustawy budżetowej, stąd też kwoty przyznawanych środków mogą ulec zmianie w toku prac nad budżetem państwa.

10. Dział 801 „Oświata i wychowanie” - na kwotę planu dochodów bieżących ogółem w wysokości 1.227.707,00 zł, w ramach której wyszczególnia się:

1) dochody planowane w rozdziale 80101 „Szkoły podstawowe” na kwotę ogółem 193.957,00 zł, w tym z tego:

- a) 26,00 zł z tytułu wpływów z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów
- b) 168,00 zł z tytułu wpływów z różnych opłat,
- c) 1.913,00 zł z tytułu wpływów z najmu i dzierżawy składników majątkowych,
- d) 189.000,00 zł z tytułu wpływów z usług (m.in. odpłatność rodziców za wyżywienie dzieci w stołówkach szkolnych),
- e) 300,00 zł z tytułu wpływów z pozostałych odsetek,
- f) 2.550,00 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów,

2) dochody planowane w rozdziale 80103 „Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych” na kwotę ogółem 429.732,00 zł, z tego:

- a) 116.000,00 zł z tytułu opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego (§ 0660) i z opłat za korzystanie z wyżywienia w oddziałach przedszkolnych (§ 0670),
- b) 183.732,00 zł z tytułu dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin,
- c) 130.000,00 zł z tytułu dotacji celowej otrzymanej z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego.

Jest to odpłatność innych gmin za uczęszczanie dzieci z ich terenu do przedszkoli na terenie Gminy Zgorzelec,

3) dochody planowane w rozdziale 80104 „Przedszkola” na kwotę ogółem 604.018,00 zł, z tego:

a) 117.468,00 zł z tytułu dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin,

b) 340.000,00 zł z tytułu dotacji celowej otrzymanej z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego (z roku na rok kwota dochodów z tego tytułu jest coraz większa).

Jest to odpłatność innych gmin za uczęszczanie dzieci z ich terenu do oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Zgorzelec,

c) 49.000,00 zł z tytułu wpływów za korzystanie z wychowania przedszkolnego,

d) 96.900,00 zł z tytułu wpływów z opłat za wyżywienie w ramach wychowania przedszkolnego,

e) 250,00 zł z tytułu pozostałych odsetek,

f) 400,00 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów.

Planując dochody związane z funkcjonowaniem Publicznego Przedszkola Krasnoludki w Jędrzychowicach założono, iż wszystkie oddziały przedszkolne będą funkcjonować w optymalnym systemie.

11. Dział 852 „Pomoc społeczna” - na kwotę planu dochodów bieżących ogółem w wysokości 508.550,00 zł składają się:

1) planowane dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej w otrzymanej informacji z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w łącznej kwocie 4.500,00 zł,

2) planowane dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań własnych w łącznej kwocie 480.500,00 zł,

W zakresie wielkości dotacji z budżetu państwa z roku na rok obserwowany jest spadek dochodów pochodzących z budżetu państwa (dotacji) na zadania własne gminy. Taka sytuacja powoduje coraz większe zaangażowania środków własnych gminy na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Równocześnie zaznaczyć trzeba, że wielkości dotacji (zwłaszcza z zakresu pomocy społecznej) zwiększane są w trakcie roku budżetowej, raporty o stanie wykorzystania oraz zapotrzebowania dotacji na poszczególne zadania sporządzane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu.

3) pozostałe dochody własne w łącznej kwocie 23.550,00 zł (m.in. wpływy z różnych dochodów, wpływy z usług, wpływy z tytułu dochodów jst związanych z realizacją zadań rządowych, itp.).

12. Dział 855 "Rodzina" - na kwotę planu dochodów bieżących ogółem w wysokości 2.869.662,00 zł składają się:

1) planowana dotacja celowa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej w otrzymanej informacji z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie 2.473.800,00 zł,

2) dochody jst związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w kwocie 25.050,00 zł,

3) wpływy z różnych opłat w kwocie 293.212,00 zł,

4) wpływy z usług w kwocie 75.800,00 zł (odpłatność rodziców za pobyt dziecka w żłobku),

5) wpływy z pozostałych dochodów bieżących 400,00 zł,

13. Dział 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” - ogólna kwota planu dochodów bieżących wynosi 4.884.500,00 zł, w ramach tego działu wyszczególnia się:

1) 2.984.100,00 zł z tytułu wpływów z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zaplanowane z tego tytułu dochody na 2023 r. są większe do planowanego i przewidywanego wykonania dochodów z tego tytułu za 2022 r. Te szacunki w zakresie prognozowanych dochodów z tego tytułu opierają się na kilku czynnikach, w których największe znaczenie mają lub będą mieć:

- a) terminowe i planowe uiszczanie opłaty śmieciowej przez podatników,
- b) zwiększony poziom ściągłości zaległości z tytułu "opłaty śmieciowej",
- c) regulowanie zobowiązań przez podatników, którzy jednocześnie chcą lub korzystają ze świadczeń i usług w ramach pomocy społecznej,
- d) zwiększona ilość deklaracji osób i podmiotów prowadzących działalność gospodarczą,
- e) zgłaszanie nowych deklaracji przez podatników, którzy otrzymali decyzję z PINB o oddaniu do użytkowania nowych domów jednorodzinnych, itp.,
- f) w 2022 r. Rada Gminy Zgorzelec podjęła Uchwałę Nr 294/22 z dnia 28 marca 2022 r. Rady Gminy Zgorzelec w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki opłaty takiej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności, ustalono nowe stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które zaczęły obowiązywać od 1 maja 2022 r.

W myśl zapisów tej uchwały, ustalono metodę i stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na nieruchomościach, na których zamieszkują mieszkańcy, w sposób następujący:

- 1) stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny wynosi 36 zł miesięcznie,
- 2) podwyższona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, wynosi 108 zł miesięcznie.

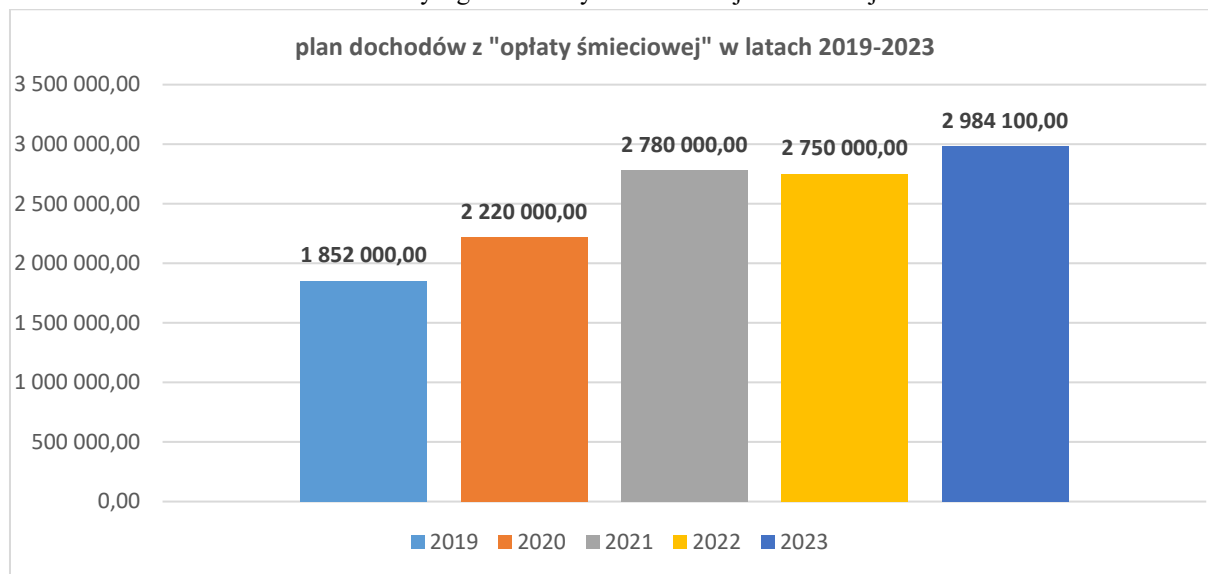
Tabela: Plan i wykonanie dochodów z „opłaty śmieciowej” w latach 2019-2023

rok	plan dochodów z opłaty śmieciowej	dochody wykonane z opłaty śmieciowej	relacja rdr wg planu	relacja rdr wg wykonania
a	b	c	d	e
2018	1 800 000,00	1 544 535,08		
2019	1 852 000,00	1 848 257,00	102,89%	119,66%
2020	2 220 000,00	2 252 000,00	119,87%	121,84%
2021	2 780 000,00	2 485 488,00	125,23%	110,37%
2022	2 750 000,00	2 690 000,00	98,92%	108,23%
2023	2 984 100,00	2 984 100,00	108,51%	110,93%

*przewidywane wykonanie

** prognozowane wykonanie

Tabela: Plan dochodów budżetu Gminy Zgorzelec z tytułu subwencji oświatowej w latach 2019-2023

2) 40.000,00 zł z tytułu wpływów z innych opłat lokalnych, tj. związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, gdzie zaplanowano dochody, kierując się aktualną analizą i wykonaniem na przestrzeni ostatnich lat,

3) 24.000,00 zł z tytułu środków otrzymanych od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (są to środki otrzymane od WFOŚiGW we Wrocławiu na realizację zadań związanych z programem pn. „Czyste Powietrze”),

4) 36.400,00 zł z tytułu pozostałych dochodów własnych (tj. z wpływów z kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień, z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów, wpływy z usług i wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat),

5) 1.800.000,00 zł z dochodów ze środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych.

Gmina Zgorzelec złożyła wniosek na zadanie dotyczące budowy instalacji fotowoltaicznych na terenie obiektów Gminy Zgorzelec.

14. Dział 926 „Kultura fizyczna” - kwota planowanych dochodów bieżących ogółem wynosi 526.300,00 zł realizowanych przez Centrum Rekreacyjno-Turystyczne w Radomierzycach, z tego:

1) 26.000,00 zł z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych w ramach funkcjonujących obiektów sportowych (m.in. ŁOŚ w Łagowie, zaplecze sportowe w Łagowie, itp.),

2) 480.000,00 zł z tytułu wpływów z usług, tj. dochody z tytułu korzystania z lodowiska w Łagowie (odpłatność za bilety wstępu, wynajem sprzętu i akcesoriów, szkoły nauki jazdy na łyżwach, itp.).

3) 20.300,00 zł z tytułu wpływów z pozostałych dochodów (najmu i dzierżawy składników majątkowych, wpływów z pozostałych odsetek, wpływów z kar i odszkodowań wynikających z umów, wpływów z różnych dochodów, wpływy z otrzymanych darowizn).

III. Plan wydatków budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r.

Budżet Gminy Zgorzelec na 2023 r. i w perspektywie wieloletniej zarówno na etapie planowania, jak i realizacji będzie podporządkowany strategicznym celom, tj: utrzymaniu wysokiego poziomu jakości usług gminnych, dalszemu dynamicznemu rozwojowi gminy przy maksymalnym wykorzystaniu środków zewnętrznych oraz racjonalnemu kształtowaniu poziomu wydatków bieżących, które w ostatnich latach budżetowych stale wzrastają, szczególnie w odniesieniu do wydatków na media (woda, gaz, energia elektryczne) oraz wydatków związanych z zakupem usług (np. w zakresie remontów, bieżącego utrzymania dróg i infrastruktury technicznej, itp.).

Nieodzownym elementem poprawnej gospodarki finansowej gminy jest również przewidywalne i racjonalne działanie dotyczące zarządzania długiem gminy. Nowe wyzwania, a także zmieniające się przepisy w zakresie gospodarki finansowej samorządów wymuszają bardzo ostrożne, racjonalne i przemyślane działania dotyczące zadłużania się budżetu gminy. Głównym celem jest stopniowe ograniczanie przyrostu długu w formie kredytów długoterminowych, połączone ze stopniowym zwiększaniem spłaty już istniejącego zadłużenia. Ta procedura ma zostać wdrożona w momencie zwiększenia potencjału dochodów własnych, głównie dodatkowych wpływów z podatku od nieruchomości (oddanie do użytku nowych terenów inwestycyjnych w zakresie transportu drogowego i infrastruktury towarzyszącej w Żarskiej Wsi oraz systemów logistycznych w Jędrzychowicach oraz Żarskiej Wsi, itp.).

W nadchodzącym roku budżet gminy będzie musiał zmierzyć się z wieloma niekorzystnymi tendencjami, w szczególności niepewnymi i nieprzewidywalnymi konsekwencjami toczącej się wojny w Ukrainie oraz nową falą uchodźców z tego kraju w okresie zimowym. Należy również brać pod uwagę cały czas ewentualny powrót pandemii COVID i związane z nią ograniczenia w zakresie funkcjonowania samorządu terytorialnego.

Na finanse gminne wpływ będą również miały obligatoryjne zmiany w zakresie wynagrodzeń pracowniczych, co jest związane nie tylko ze wzrostem poziomu płacy minimalnej ale również rosnącymi oczekiwaniami płacowymi pracowników.

Przypomnieć również należy, że samorząd gminny obowiązują reguły wydatkowe, wyznaczające nieprzekraczalne limity wydatków. Do zbilansowania budżetu konieczna była aktualizacja stawek podatków lokalnych. Niezbędne będą również działania mające na celu utrzymanie niskiej dynamiki lub nawet obniżenie wydatków bieżących, co powinno przyczynić się do utrzymania stabilnej sytuacji finansowej Gminy Zgorzelec.

W zakresie wydatków bieżących należy zapewnić prawidłowe funkcjonowanie obiektów i urządzeń gminnej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców gminy.

Podstawowym celem polityki budżetowej gminy w 2023 r., jak i w latach najbliższych, będzie zapewnienie dalszego intensywnego rozwoju Gminy Zgorzelec. Podkreślić jednak należy fakt, iż poza kontynuacją dużych projektów infrastrukturalnych, takich jak rozbudowa czy budowa dróg, coraz większe znaczenie będą miały programy związane z poprawą jakości życia mieszkańców w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej.

Priorytetem w zakresie inwestycji będą nadal zadania, na które pozyskano dofinansowanie zewnętrzne, w szczególności budowa dróg z dofinansowaniem z Funduszu Dróg Samorządowych, Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i Funduszu Polski Ład. W dalszej kolejności, w miarę możliwości budżetu, będą realizowane wydatki na przedsięwzięcia zaplanowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz pozostałe zadania inwestycyjne.

W 2023 roku, poza wyjątkowymi sytuacjami, planowane budżety poszczególnych jednostek i wydziałów nie powinny przekraczać budżetów roku 2022. Oznacza to konieczność priorytetyzacji wydatków z uwzględnieniem doświadczeń w zakresie efektywności wydatkowania.

Wydatki na rok 2023 zostały zaplanowane w ogólnej wartości 55.235.590,46 zł. Szacując wydatki bieżące uwzględniono możliwości dochodowe budżetu, planowany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, wzrost wynagrodzeń (w związku ze zmianami ich poziomu wprowadzonymi w 2022 roku oraz zmianami płacy minimalnej w 2023 r.) oraz najpilniejsze potrzeby w zakresie funkcjonowania jednostek organizacyjnych gminy i pozostałych zadań własnych.

Wydatki na rok 2023, zostały również zaplanowane w oparciu o złożone projekty budżetów przez kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych, kierowników referatów w urzędzie gminy, a także z uwzględnieniem niektórych wniosków i sugestii złożonych przez radnych, sołtysów, sołectwa, organizacje i stowarzyszenia oraz inne podmioty działające na terenie gminy.

Wydatki Gminy Zgorzelec planowane są na 2023 r. w warunkach utrzymywania się ograniczonych możliwości budżetowych w ramach programu ograniczania deficytu budżetowego, przy założeniu pełnego sfinansowania wydatków „sztywnych” takich jak: obsługa długu, bieżąca realizacja zadań własnych. Ponadto wzięto pod uwagę bardzo wiele czynników, które związane są przede wszystkim z rosnącą inflacją, która przekłada się na wszystkie elementy składowe planu wydatków budżetowych.

Maksymalna wysokość wydatków determinowana jest również ustawowymi regułami ostrożnościowymi odnoszącymi się do limitowania wydatków bieżących poziomem dochodów bieżących oraz uzależniającymi dopuszczalną wysokość obciążeń finansowych budżetu związanych z obsługą długu w danym roku sytuacją budżetową – a ściśle głównie relacją pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi – na przestrzeni siedmiu lat poprzedzających rok budżetowy, co wymusza ścisły monitoring zmian w zakresie dochodów bieżących, jak i wydatków bieżących.

Budżet Gminy Zgorzelec na 2023 rok skonstruowany został w oparciu o przewidywane wykonanie roku bieżącego w zakresie wydatków bieżących, z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych, które obliczone zostały na podstawie bieżącej bazy zatrudnienia w poszczególnych jednostkach gminy oraz przewidywany wzrost wydatków na zakup energii (ciepłej i elektrycznej). Z bazy wydatków przewidzianych do wykonania wykluczone zostały wydatki na remonty i wyposażenia, czyli wydatki zwiększone w ciągu 2022 roku dodatkowo. Wynagrodzenia pracowników administracyjnych i obsługi uwzględniają zmiany ich poziomu, jakie przeprowadzone zostały w roku 2022. Ponadto wynagrodzenia pracowników obsługi ustalone są w wysokości minimalnego wynagrodzenia, które rok rocznie wzrasta. Przy ustalaniu wzrostu wynagrodzeń wzięto pod uwagę sytuację finansową gminy i uzyskanie planowej nadwyżki operacyjnej budżetu na 2023 r.

Przy tak skonstruowanym budżecie nadal konieczne będzie zwrócenie szczególnej uwagi na celowość i racjonalność wydatkowania środków oraz ograniczenie ich do niezbędnego minimum, zwłaszcza w przypadku wydatków bieżących.

W ogólnej kwocie zaplanowanych wydatków na rok 2023, wyszczególnia się:

1. Wydatki bieżące, na kwotę ogółem 43.579.523,18 zł.

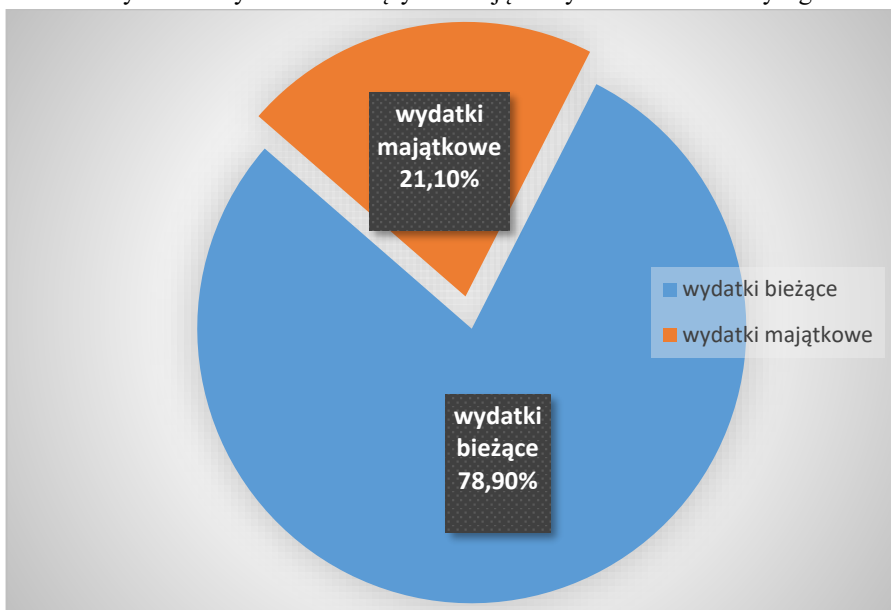
W ramach wydatków bieżących, wyszczególnia się:

1) wydatki bieżące jednostek budżetowych w łącznej kwocie 35.636.276,00 zł, z tego:

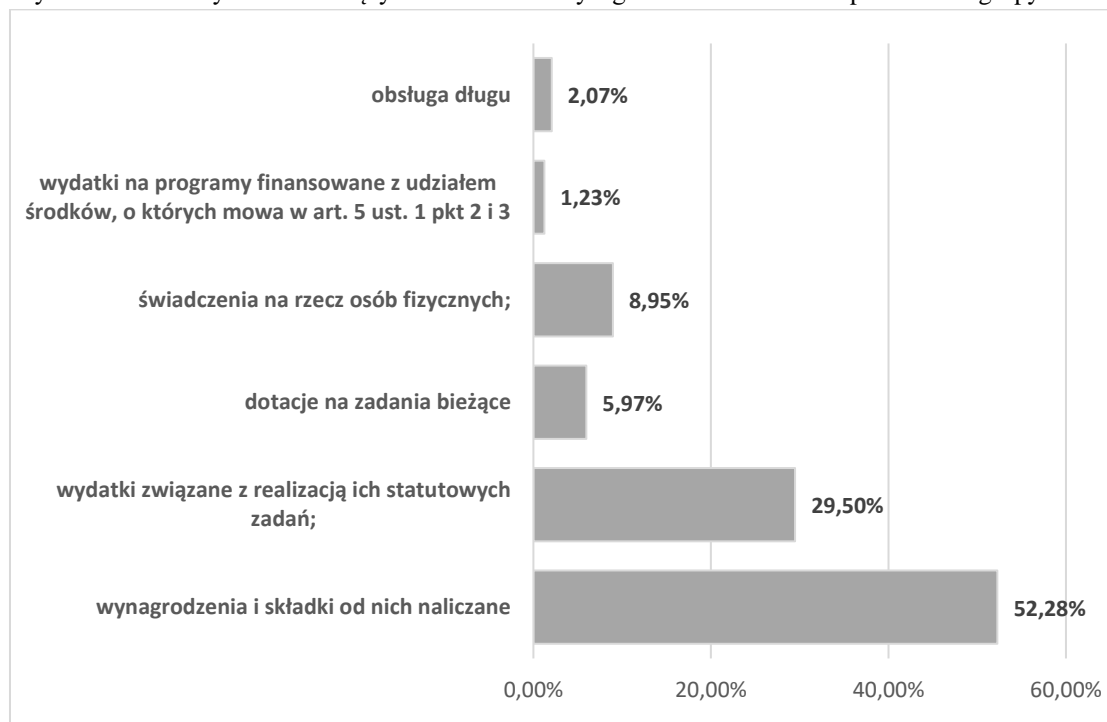
- a) wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w łącznej kwocie 22.782.204,00 zł,
- b) wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostek budżetowych, w łącznej kwocie 12.854.072,00 zł,
- 2) wydatki na dotacje na zadania bieżące w łącznej kwocie 2.603.300,00 zł,
- 3) wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w łącznej kwocie 3.902.505,00 zł,
- 4) wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp w kwocie 537.442,18 zł,
- 5) wydatki na obsługę długu publicznego w kwocie 900.000,00 zł.

2. Wydatki majątkowe na kwotę ogółem 11.656.067,28 zł, z przeznaczeniem na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

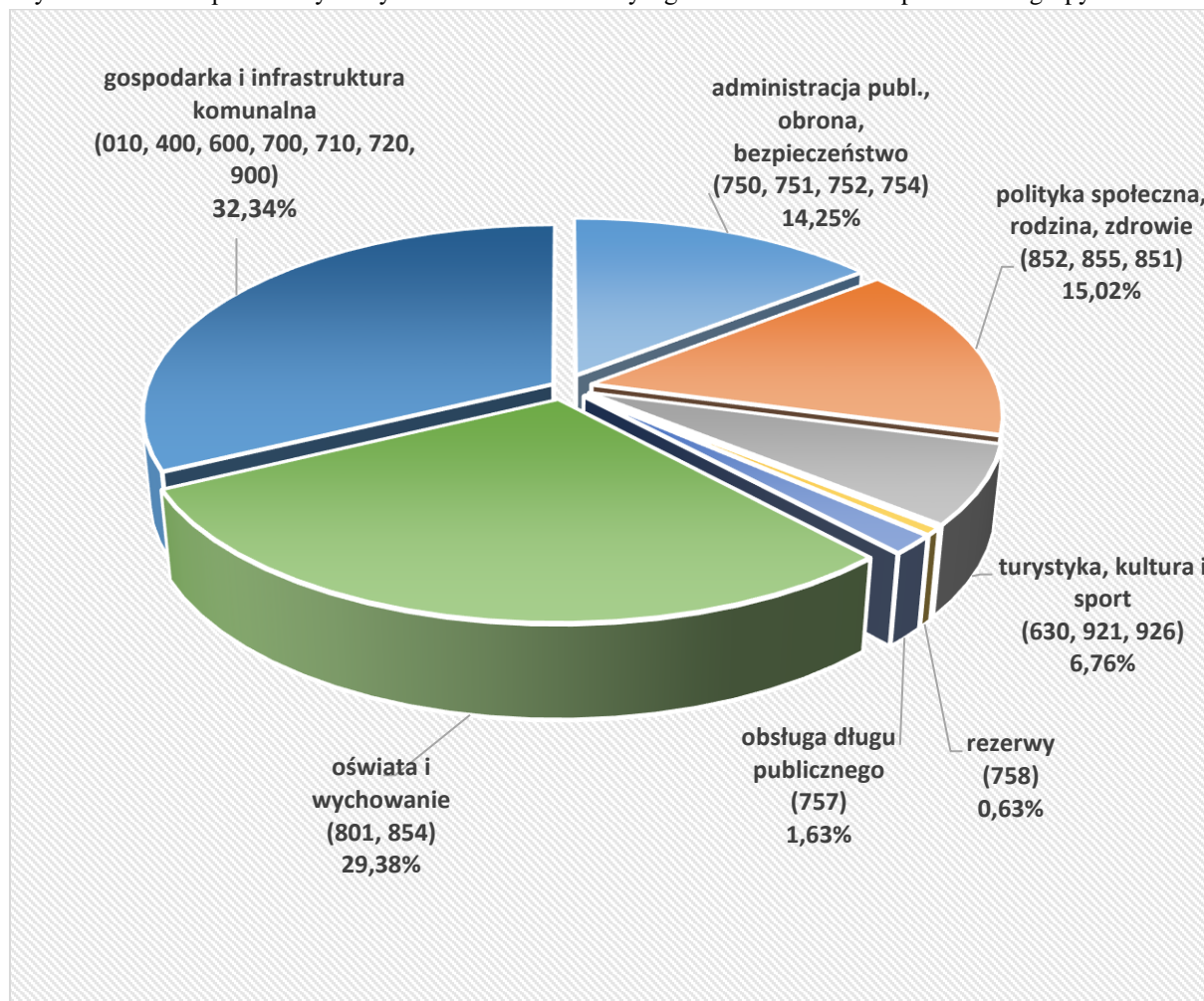
Wykres: Procentowy udział wydatków bieżących i majątkowych budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r.

Wykres: Podział wydatków bieżących budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r. w podziale na grupy

Wykres: Struktura planowanych wydatków budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r. w podziale na grupy

Wartość planowanych wydatków majątkowych w projekcie budżetu na rok 2023 stanowi 21,10% zaplanowanych wydatków ogółem, a planowane wydatki bieżące stanowią 78,90% planowanych wydatków ogółem w projektowanym budżecie.

Struktura planowanych na 2023 rok wydatków w najważniejszych ich grupach przedstawia się następująco:

1. Wynagrodzenia i składki od nich naliczane

Na rok 2023 skalkulowane zostały na łączną kwotę 22.782.204,00 zł. Wydatki te stanowią odpowiednio: ca. 41,25% planowanych wydatków budżetu ogółem i 52,28% planowanych wydatków bieżących budżetu ogółem. Są to wydatki na wynagrodzenia pracowników wszystkich jednostek budżetowych gminy.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne obejmują wydatki ujęte w paragrafach 4010, 4040, 4100, 4110, 4120, 4170. Stanowią je wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników, dodatkowe wynagrodzenie roczne, składki na ubezpieczenie społeczne (w pozycji tej ujęto również składki na ubezpieczenie społeczne dla osób pobierających świadczenia na mocy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych), składki na fundusz pracy, wynagrodzenia prowizyjne sołtysów i wynagrodzenia bezosobowe.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne w jednostkach organizacyjnych gminy zostały skalkulowane na poziomie wynagrodzeń otrzymywanych przez pracowników wg stanu na dzień 30 sierpnia 2022 r., a

także uwzględniają zmiany poziomu wynagrodzeń wprowadzonych w II kw. 2022 r. w placówkach oświatowych.

Na 2023 r. z dniem 1 stycznia planuje się wzrost wynagrodzeń, średnio w przedziale od 5% do 8% dla wszystkich pracowników administracji i obsługi we wszystkich jednostkach organizacyjnych gminy, a od 1 marca 2023 r. podwyżkę wynagrodzeń dla tzw. kadry kierowniczej (kierownicy, gł. księgowi, samodzielne stanowiska, dyrektorzy i kierownicy jednostek, itd.). Ponadto uwzględnia się również w dalszych planach konieczność oraz potrzebę sukcesywnego i kroczącego zwiększania poziomu płac. Do planu wydatków na wynagrodzenia i pochodne doliczone i uwzględnione zostały środki na dodatki specjalne dla pracowników socjalnych, środki na nagrody jubileuszowe, fundusz nagród, odprawy emerytalne, fundusz premiowy.

Ponadto na zwiększony plan wydatków na 2023 r. w zakresie wynagrodzeń i pochodnych miały również wpływ takie czynniki, jak:

1. po raz kolejny wprowadzenie w 2022 r. waloryzacji wynagrodzeń dla administracji i obsługi w placówkach i jednostkach oświatowych, w celu ujednolicenia poziomu płac (szczególnie w odniesieniu do tych samych i pokrewnych stanowisk pracy),
2. zatrudnienie dodatkowych nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia zajęć z dziećmi posiadających określone orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a także skutki wzrostu zatrudnienia z tytułu standaryzacji zatrudnienia psychologów i pedagogów szkolnych,
3. w 2022 r. dokonano również kompleksowej regulacji płacowych w stosunku do tych pracowników, których place znacząco odbiegały od tzw. średniej, a także w tych obszarach funkcjonowania administracji samorządowej, która mogłaby zostać zagrożona brakiem pracowników (szczególnie tych wykwalifikowanych i doświadczonych na danych stanowiskach),
4. podniesienie płacy minimalnej od 1 stycznia 2023 r. do kwoty 3.490 zł i od 1 lipca 2023 r. do kwoty 3.600 zł.

Na 2023 r. nie planuje się wzrostu zatrudnienia, a ewentualne zmiany uzależnione są od potrzeb danej jednostki i strony finansowej.

2. Wydatki związane z realizacją statutowych zadań jednostek budżetowych

Na rok 2023 skalkulowane zostały na kwotę 12.854.072,00 zł. Wydatki te stanowią odpowiednio: 23,27% planowanych wydatków budżetu ogółem i 29,50% planowanych wydatków bieżących budżetu ogółem.

Są to wydatki bieżące jednostek pomniejszone o wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych. Są związane z realizacją zadań gminy przez jednostki organizacyjne gminy i urząd gminy.

Jak widać jest to grupa wydatków stanowiąca duży udział w ogóle wydatków bieżących budżetu gminy na rok 2023. Wynika to m.in. z przyjmowania nowych obiektów z inwestycji do użytkowania (np. świetlice wiejskie, kluby seniora, itp.), a tym samym pojawieniem się nowej grupy kosztów, związanych z ich utrzymaniem i bieżącym funkcjonowaniem. Zwiększone koszty generowane są także przez rosnące ceny usług i materiałów, w tym też tych, które ponoszone na odnawianie istniejącego już majątku i przeprowadzanie remontów.

Samorządy mają do czynienia z koniecznością ponoszenia znacznie większych wydatków, które wynikają z coraz wyższych kosztów pracy, rosnących w szybkim tempie cen towarów i usług oraz lawinowego wzrostu kosztów mediów, sięgającego nawet w ostatnim roku kilkuset procent (dotyczy to w szczególności pozycji związanej z zakupem energii – prąd, ciepło systemowe, gaz, olej opałowy, itd.). Budżety samorządów na 2022 r. były tworzone z dużą ostrożnością, uwzględniając znacznie uszczuplone w wyniku zmian w PIT dochody bieżące w zderzeniu z drastycznie zwiększonymi

kosztami. Oznaczało to konieczność ograniczenia wydatków bieżących w wielu gminach i powiatach już na etapie planowania, poprzez rezygnację z dotychczasowego zakresu, dostępności i poziomu świadczenia usług publicznych dla mieszkańców.

3. Świadczenia na rzecz osób fizycznych.

Na rok 2023 skalkulowane zostały na kwotę 3.902.505,00 zł. Wydatki te stanowią odpowiednio: 7,07% planowanych wydatków budżetu ogółem i 8,95% planowanych wydatków bieżących budżetu ogółem. Są to wydatki na cały katalog świadczeń z pomocy społecznej i dodatki mieszkaniowe wypłacane przez GOPS, dodatki wiejskie, dodatki mieszkaniowe, świadczenia z funduszu zdrowotnego wypłacane nauczycielom. Ponadto ekwiwalenty za odzież ochronną wypłacane pracownikom wszystkich jednostek budżetowych. Świadczenia z pomocy społecznej są dokonywane w dużej mierze z dotacji z budżetu państwa, która będzie zwiększała się w ciągu roku w zależności od potrzeb, a tym samym wydatki w tej grupie ulegną zwiększeniu.

4. Dotacje na zadania bieżące.

Na rok 2023 skalkulowane zostały na kwotę 2.603.300,00 zł. Wydatki te stanowią odpowiednio: 4,71% planowanych wydatków budżetu ogółem i 5,97% planowanych wydatków bieżących budżetu ogółem. W poszczególnych kategoriach dotacji wyróżnić możemy:

- 1) dotacje celowe na zadania bieżące dla jednostek sektora finansów publicznych w łącznej kwocie 650.000 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dzieci uczęszczających do publicznych przedszkoli i publicznych punktów przedszkolnych na terenie innych gmin,
- 2) dotacje podmiotowe dla jednostek sektora finansów publicznych.

Instytucje kultury są samodzielnymi podmiotami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Gmina prowadzi i finansuje działalność: Gminnego Ośrodka Kultury w Zgorzelcu z/s w Radomierzycach wraz przynależnymi do niego świetlicami i siłowniami w sołectwach oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Zgorzelcu wraz z filiami.

Art. 28 ust. 2 w/wym. ustawy stanowi, że przychodem instytucji kultury między innymi są dotacje z budżetu. Na 2023 r. zaplanowano dotacje:

- a) dla GOK- u – 1.000.000,00 zł, według klasyfikacji dział 921 rozdział 92109 § 2480,
- b) dla Biblioteki – 400.000,00 zł, według klasyfikacji dział 921 rozdział 92116 § 2480,
- c) oraz dla GOK-u – 42.312 zł, według klasyfikacji dział 921 rozdział 92109 §§ 2487 i 2489 w ramach realizacji programu pn. „Gmina Zgorzelec Wspiera Seniorów”,

- 3) dotacje celowe na zadania bieżące dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Dotacje zostaną udzielone w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zadania realizowane będą przez organizacje wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert oraz na podstawie złożonych ofert. Zakres zadań wynika z rocznego programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi.

Łączna kwota wydatków na ten cel w wysokości 448.000,00 zł przeznaczona jest na dotacje celowe na zadania bieżące realizowane przez stowarzyszenia, fundacje i organizacje pożytku publicznego na terenie gminy lub na rzecz gminy z zakresu oświaty i wychowania, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, ochrony zdrowia, ochrony przeciwpożarowej, pomocy społecznej, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, kultury fizycznej. W tej kategorii dotacji znajdują się również środki na dotację dla spółki wodnej na konserwację rowów melioracyjnych na terenie gminy.

- 4) wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań bieżących w kwocie 105.300,00 zł.

5. Obsługa długu.

Wydatki te stanowią odpowiednio: 1,63% planowanych wydatków budżetu ogółem i 2,07% planowanych wydatków bieżących budżetu ogółem

Wydatki związane z obsługą długu gminy wynoszą 900.000,00 zł i są to odsetki od zaciągniętych wcześniej zobowiązań pochodzących z poszczególnych tytułów dłużnych.

Dług publiczny gminy stanowią pożyczki i kredyty. Gmina ma zadłużenie z tytułu pożyczek w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pożyczki były zaciągane na finansowanie inwestycji w zakresie budowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, a także termomodernizację obiektów publicznych.

W poprzednich latach zaciągnięte były także kredyty długoterminowe na finansowanie planowanego deficytu budżetu i na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W roku 2023 został zaciągnięty kolejny kredyt na spłatę zobowiązań, a także na finansowanie planowanego deficytu budżetu w łącznej wysokości 3.500.000,00 zł.

Analiza wielkości zapotrzebowania na środki finansowe potrzebne na realizację zadań inwestycyjnych, a także na spłatę dotychczas zaciągniętych zobowiązań, wskazuje na konieczność pozyskania w roku 2023 dalszych kredytów na zasadach komercyjnych (w budżecie zaplanowane zostały m.in. przychody z tytułu kredytu długoterminowego w kwocie 3.500.000,00 zł).

6. Wydatki majątkowe.

Na rok 2023 wydatki majątkowe skalkulowane zostały na łączną kwotę 11.656.067,28 zł i biorąc pod uwagę dane historyczne, jest to kolejny rok, w którym plan wydatków majątkowych mieścił się w przedziale 10-15% ogółu budżetu, to w plan wydatków na ten cel w 2023 r. przekroczył barierę 20% (tj. 21,10%). Jest to również dowód na to, że władze Gminy Zgorzelec przywiązują wielkie znaczenie do składanych deklaracji w zakresie sukcesywnego i zrównoważonego rozwoju gminy.

Wydatki majątkowe stanowią 21,10% planowanych wydatków ogółem budżetu Gminy na 2023 r.

W budżecie Gminy Zgorzelec na 2023 r. planuje się nowe wydatki majątkowe, wydatki majątkowe kontynuowane oraz wydatki majątkowe tzw. jednorazowe (związane najczęściej z zakupami inwestycyjnymi lub udzielonymi dotacjami na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji).

Największe środki finansowe w zakresie wydatków majątkowych planuje się przeznaczyć m.in.:

- 1) na zadania w zakresie budowy kontenerowej oczyszczalni ścieków, budowy nowych sieci i odcinków kanalizacji sanitarnej oraz wodociągów w miejscowości Koźlice i Koźmin – 2.875.971,00 zł,
- 2) na zadania w zakresie modernizacji i budowy dróg gminnych – 5.876.249,00 zł, w tym nowe zadanie, przebudowa dróg gminnych wewnętrznych na terenie Gminy Zgorzelec (w tym dokumentacja projektowa),
- 3) na zadania z zakresu ochrony zdrowia – kwota 131.500,00 zł (budowa placów zabaw),
- 4) na zadania w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 2.642.347,28 zł, w tym kwota 2.000.000,00 zł na nowe zadanie pn. Budowa instalacji fotowoltaicznych na terenie obiektów Gminy Zgorzelec,
- 5) na zadania w zakresie kultury fizycznej – 30.000,00 zł.

Kontynuując odpowiedzialną i przemyślaną polityką budżetową gminy, a także uwzględniając zakres i skalę przedsięwzięć inwestycyjnych 2023 r., należy ponownie (jak miało to miejsce w latach poprzednich) podkreślić fakt, iż kwestia efektywności całokształtu działalności inwestycyjnej gminy będzie wymagała zdyscyplinowanej polityki finansowej gminy. Częścią tej polityki będzie konieczność zapewnienia udziału własnego w realizowanych przedsięwzięciach, a w szczególności przygotowanie

części technicznej w zakresie projektów, dokumentacji i kosztorysów. Bez tych elementów gmina nie będzie przygotowana do ubiegania się o środki zewnętrzne, zarówno z funduszy rządowych, jak i środków z nowej perspektywy finansowej UE.

Budżet gminy na 2023 r. jest kontynuacją polityki inwestycyjnej z lat poprzednich, który w zakresie planowanych wydatków majątkowych stawia w głównej mierze na:

- 1) poprawę warunków życia mieszkańców gminy (szczególnie w odniesieniu do poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego na drogach gminnych i wojewódzkich, poprawy jakości dróg gminnych, a także rozpoczęcie nowego wielkiego programu modernizacyjnego i infrastrukturalnego w zakresie budowy kanalizacji sanitarnej oraz inwestycji wodnych na terenie gminy, modernizację infrastruktury sportowej oraz obiektów użyteczności publicznej (świetlice i kluby),
- 2) dalszy rozwój gminy, którego celem jest m.in. poprawa atrakcyjności inwestycyjnej (tej komercyjno-gospodarczej, jak i prywatnej/mieszkaniowej),
- 3) stworzenie szerszej perspektywy i standardów prorozwojowych dla mieszkańców gminy (drogi, kanalizacja, wodociągi, place zabaw, itd.).

Szczegółowy plan wydatków majątkowych został zaprezentowany w Załączniku Nr 3.

Szczegółowy podział wydatków budżetu Gminy Zgorzelec na 2023 r. zamieszczony został w Załącznikach od Nr 2 do Nr 12 do uchwały budżetowej.

W poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej zaplanowane wydatki budżetowe przedstawiają się następująco

1. Dział 010 „Rolnictwo i łowiectwo”

W 2023 roku na zadania realizowane w tym dziale zaplanowano łączną kwotę 2.990.191,00 zł, z przeznaczeniem ości na:

- 1) wydatki bieżące w łącznej kwocie 114.200,00 zł, z tego środki wydatkowane zostaną na:
 - a) wpłatę gminy na rzecz izb rolniczych w wysokości 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego – 28.920,00 zł,
 - b) dotacje celowe w kwocie 40.000,00 zł, dla spółki wodnej na wykonanie konserwacji rowów melioracyjnych na terenie Gminy Zgorzelec. Prace prowadzone będą na obszarach poszczególnych miejscowości Gminy Zgorzelec w celu wykonania najpilniejszych potrzeb w zakresie melioracji szczegółowej,
 - c) pozostałe wydatki bieżące realizowane w ramach prac melioracyjnych w zakresie usług remontowych, usług pozostałych oraz różnych opłat i składek w łącznej kwocie 45.280,00 zł,
- 2) wydatki majątkowe w łącznej kwocie 2.875.971,00 zł z przeznaczeniem na realizację zadań pn.:
 - a) „SWK Budowa kontenerowej oczyszczalni ścieków wraz z siecią na terenie Żarskiej Wsi (w tym dokumentacja projektowa)” – 875.971,00 zł,
 - b) „SWK Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Koźmin (w tym dokumentacja projektowa)” – 300.000,00 zł,
 - c) „SWK Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Koźlice (w tym dokumentacja projektowa), etap I” – 1.700.000,00 zł.

Zadania te realizowane są od 2022 r., w którym to przeprowadzono procedurę opracowania dokumentacji projektowej, a także rozpoczęto procedurę przetargową. Inwestycje te finansowane są w ramach środków, jakie Gmina Zgorzelec otrzymała w 2021 r. z tytułu tzw. subwencji wodno-kanalizacyjnej na realizację w latach 2021-2024 przedsięwzięć związanych z wodociągami i kanalizacją.

2. Dział 400 „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę

W dziale tym zaplanowano kwotę 285.000,00 zł, która przeznaczona jest na pokrycie kosztów (wydatków bieżących) dopłat do odprowadzania ścieków dla gospodarstw domowych z terenu Gminy Zgorzelec (dotyczy to miejscowości Tylice i Kunów). Należy również nadmienić, iż z roku na rok kwota środków przeznaczonych na ten cel jest coraz większa, z uwagi na rosnące koszty dostarczania wody i odprowadzania ścieków, jak i sukcesywnie zwiększającej się linii kanalizacyjnej na terenie gminy.

3. Rozdział 600 „Transport i łączność”

Na realizację zadań w ramach powyższego działu zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 6.998.949,00 zł i przeznaczone są na:

1) wydatki bieżące w łącznej kwocie 1.122.700,00 zł, z tego:

a) 1.022.700,00 zł na wydatki związane z utrzymaniem dróg gminnych, infrastruktury na drogach wewnętrznych, krajowych i wojewódzkich, tj. naprawy i remonty częściowe dróg, zimowe utrzymanie, oznakowanie dróg i ulic, remonty obiektów mostowych i przepustów, remonty częściowe nawierzchni asfaltowych, koszenie poboczy w pasie drogowym, utrzymanie linii autobusowych, opłaty na rzecz budżetów innych jst, itp., które mają zapewnić prawidłową realizację zadań własnych gminy w zakresie utrzymania dróg gminnych,

b) 100.000,00 zł na wydatki w zakresie utrzymania przystanków komunikacyjnych oraz budowę, przebudowę i remont przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Zgorzelec i wiat przystankowych lub innych budynków służących pasażerom, posadowionych na miejscu przeznaczonym do wsiadania i wysiadania pasażerów lub przylegających do tego miejsca, usytuowanych w pasie drogowym dróg gminnych).

Część wydatków, tj. kwota 5.000,00 zł zostanie pokryta z wpływów z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (są to dochody planowane do uzyskania z opłat za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym jest Gmina Zgorzelec),

2) wydatki majątkowe na zadania majątkowe w zakresie infrastruktury drogowej w łącznej kwocie 5.876.249,00 zł, z tego:

a) 2.838.000,00 na zadanie pn. „Przebudowa ul. Dębowej w miejscowości Łągów - Etap I”.

W 2022 r. opracowano koncepcję i dokumentację techniczną na przedmiotowe zadanie, przeprowadzono procedurę przetargową oraz wyłoniono wykonawcę. Na przedmiotowe zadanie otrzymano dofinansowanie ww. inwestycji w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Fundusz Inwestycji Strategicznych w wysokości 1.764.153,05 zł,

b) 2.967.249,00 zł na zadanie pn. „PŁ Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie Gminy Zgorzelec”.

W 2022 r. opracowano dokumentację techniczną na przedmiotowe zadanie, przeprowadzono procedurę przetargową. Na przedmiotowe zadanie otrzymano dofinansowanie ww. inwestycji w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Fundusz Inwestycji Strategicznych w wysokości 2.819.836,55 zł,

c) 35.000,00 zł na zadanie pn. „Przebudowa dróg gminnych publicznych na terenie Gminy Zgorzelec (w tym dokumentacja projektowa)”,

d) 35.000,00 zł na zadanie pn. „Przebudowa dróg gminnych wewnętrznych na terenie Gminy Zgorzelec (w tym dokumentacja projektowa)”.

W ramach tego zadania planuje się wykonać kilka nowych dokumentacji i projektów w zakresie kompleksowej modernizację dróg gminnych w takich miejscowościach, jak: Jędrzychowice, Sławnikowice, Jerzmanki, Łągów, Trójca, Gronów, Tylice (w tym przebudowa mostu), itd. Celem tego zadania jest przygotowanie się do możliwości starania się i wnioskowania o środki

finansowe z nowej perspektywy finansowej UE oraz rządowych programów w zakresie modernizacji infrastruktury drogowej w gminach.

Plan wydatków bieżących i majątkowych na 2023 r., w myśl przyjętych kierunków działania, jak i oczekiwań mieszkańców, będzie jednym z kluczowych elementów wydatków w budżecie gminy. Jest to wynik konstruktywnej i przemyślanej polityki gminy w kwestii naprawy, remontów, przebudowy i budowy infrastruktury drogowej, a co za tym idzie spełnia on oczekiwania zarówno samych mieszkańców gminy, jak i potencjalnych inwestorów.

W 2023 r. w dalszym ciągu będą opracowywane dokumentacje projektowe na przebudowę istniejących już dróg, gdzie największą uwagę przykładać się będzie na odnowę sieci rowów drogowych, przepustów, a także mostów, które nie spełniają często wymogów technicznych, ale także znajdują się w złym stanie technicznym.

4. Dział 630 „Turystyka”

W dziale tym zaplanowano środki finansowe na wydatki w zakresie końcowej realizacji zadania pn. „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego, Etap V”.

Na realizację zadań w ramach powyższego działu zaplanowano wydatki bieżące w łącznej kwocie 241.930,18 zł i przeznaczone są na tzw. wydatki okołoprojektowe związane z końcowym wdrożeniem i monitorowaniem efektów zrealizowanego przedsięwzięcia.

5. Dział 700 „Gospodarka mieszkaniowa”

Wydatki związane z gospodarką mieszkaniową Gminy Zgorzelec w planie finansowym na 2023 r. przyjęto w łącznej wysokości 491.000,00 zł. Przedmiotowe środki przeznaczone są na wydatki bieżące, m.in. na:

- a) przygotowanie dokumentacji geodezyjnej, podziały i szacunki nieruchomości, ogłoszenia o przetargach, co pozwoli na wykonanie planu sprzedaży mienia,
- b) koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego,
- c) wynagrodzenia bezosobowe za dozór obiektów komunalnych i konserwację biologicznych oczyszczalni ścieków),
- d) przeprowadzenie bieżących remontów i drobnych napraw w budynkach komunalnych,
- e) bieżące utrzymanie budynków komunalnych (opłaty za administrowanie budynkami i lokalami, zakup materiałów, wywóz nieczystości, zakup energii, czynsze, itp.),
- f) pozostałe wydatki bieżące.

6. Dział 710 „Działalność usługowa”

Zaplanowane w tym dziale środki w wysokości 248.000,00 zł przeznacza się na wydatki bieżące, z tego na:

1) wydatki związane z wprowadzeniem zmian w studium uwarunkowań i planie zagospodarowania przestrzennego – 220.000,00 zł,

Od kilku lat Gmina Zgorzelec prowadzi zintensyfikowane działania w zakresie przemyślanego i racjonalnego planowania zagospodarowania swojego obszaru. Główne kierunki tych działań są podyktowane rozwojem mieszkalnictwa indywidualnego i rosnącymi w tym zakresie potrzebami, wzmożonym zainteresowaniem nowych inwestorów i przedsiębiorców, a także rozwojem energetyki odnawialne na terenie gminy (farmy fotowoltaiczne), itp,

2) wynagrodzenia komisji urbanistycznej – 28.000,00 zł.

7. Rozdział 720 „Informatyka”

W ramach tego działu zaplanowano kwotę 100.000,00 zł przewidzianych na wydatki bieżące niezbędne do zrealizowania rządowego projektu informatycznego w ramach Cyfrowa Gmina.

Realizacja tego zadania ma na celu cyfryzację urzędów jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych poprzez nabycie sprzętu IT i oprogramowania, licencji niezbędnych do realizacji e-usług, pracy i edukacji zdalnej.

8. Rozdział 750 „Administracja publiczna”

Wydatki budżetowe na 2023 r. w tym dziale zostały skalkulowane wydatki bieżące w łącznej wysokości 7.504.336,00 zł, z tego:

1) realizacja zadań z zakresu urzędów wojewódzkich – 75.291,00 zł.

Wydatki te stanowią koszt wynagrodzeń i pochodnych przeznaczonych dla pracowników realizujących zadania zlecone przez Urząd Wojewódzki w zakresie administracji rządowej. Wysokość dotacji ustalono na podstawie informacji od Wojewody Dolnośląskiego,

2) Rady Gmin – 309.500,00 zł.

Zaplanowane wydatki w przedmiotowej kwocie przeznaczone zostaną na pokrycie kosztów funkcjonowania i obsługi biura Rady Gminy Zgorzelec, a w szczególności na diety radnych, zakup materiałów i wyposażenia, zakup usług pozostałych i inne wydatki bieżące,

3) Urzędy Gmin – 6.837.500,00 zł, które przeznacza się na bieżące utrzymanie Urzędu Gminy Zgorzelec, a w szczególności na:

a) wypłatę wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń (w tym m.in. nagrody jubileuszowe, awanse zawodowe, itp.) - w łącznej kwocie 5.691.000,00 zł,

b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań, tj. m.in. zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii i podróże służbowe, zakup usług, pozostałe opłaty i składki, składki na rzecz organizacji i związków, do których przynależy Gmina Zgorzelec, itd. w łącznej kwocie 1.133.500,00 zł,

c) świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 13.000 zł,

4) promocja gminy - 109.700,00 zł.

Środki przeznaczone zostaną m.in. na kampanię reklamową gminy (w tym m.in. na tablice reklamowe, prezentacje multimedialne, różnego rodzaju wydawnictwa), której celem jest promocja możliwości gospodarczych gminy, a także na pokrycie kosztów udziału w różnorodnych imprezach i wystawach organizowanych na terenie powiatu zgorzeleckiego i województwa dolnośląskiego.

5) pozostałą działalność – 172.345,00 zł, w tym m.in. składkę na rzecz Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej oraz diety sołtysów.

9. Dział 751 „Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa”

W tej pozycji zostały zaplanowane wydatki bieżące w kwocie 1.810,00 zł na aktualizację rejestru wyborców. Kwota ta pochodzi z dotacji celowej z budżetu państwa.

10. Dział 752 „Obrona narodowa”

W tej pozycji zostały zaplanowane wydatki w kwocie 700,00 zł na finansowanie bieżących wydatków. Kwota ta pochodzi z dotacji celowej z budżetu państwa.

11. Dział 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”

W tej pozycji wydatki zostały ustalone w łącznej kwocie 374.000,00 zł, z przeznaczeniem na wydatki bieżące.

W ramach środków ujętych w tym dziale zaplanowano wydatki na realizację zadań związanych z bezpieczeństwem publicznym i ochroną przeciwpożarową. Środki te przeznaczone są w szczególności na:

- 1) dotację celową na realizację zadań własnych gminy, które zlecone zostaną do realizacji stowarzyszeniom w łącznej wysokości 50.000,00 zł,
- 2) pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem gminnych jednostek ochotniczych straży pożarnych w łącznej kwocie 324.000,00 zł. Środki te przeznaczone zostaną w szczególności na wydatki związane z kosztami utrzymania osp w miejscowościach: Radomierzyce, Trójca, Sławnikowice, Gronów. Wydatki te obejmują między innymi wypłatę ekwiwalentów dla strażaków za udział w akcjach pożarniczych, koszty bieżącego utrzymania remiz strażackich (głównie koszty energii elektrycznej, utrzymanie samochodów, ubezpieczenia strażaków, itp.) oraz ubezpieczenie wozów strażackich oraz mienia, wynagrodzenie dla strażaków z tytułu utrzymania sprzętu w gotowości bojowej, itp.

12. Dział 757 „Obsługa długu publicznego”

Zaplanowane wydatki w łącznej kwocie 900.000,00 zł przewidziane zostały na obsługę kredytów i pożyczek zaciągniętych przez gminę, tj. odsetek związanych z zaciągniętymi w latach ubiegłych kredytami i pożyczkami przypadającymi do spłaty w roku budżetowym. Łączną kwotę długu publicznego oraz przypadające do spłaty raty pożyczek i kredytów w roku 2023 i latach następnych przedstawione są w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Zgorzelec.

Wydatki, jakie zaplanowano do poniesienia w 2023 r. zostaną w całości sfinansowane z dochodów własnych gminy.

W związku ze wzrostem w 2022 r. stóp procentowych ustalanych przez NBP gwałtownie wzrosły koszty obsługi zadłużenia, jakie posiada Gmina Zgorzelec. Niesie to za sobą bardzo negatywne skutki, ponieważ konieczne staje się przeznaczanie coraz to większych środków na obsługę tego zadłużenia, kosztem innych zadań. Dodatkowo pojawia się potencjalne zagrożenia, iż pogorszą się dane z zakresu indywidualnego wskaźnika zadłużenia (art. 243 ufp), jak i zagrożone również może być spełnienie warunku dotyczącego wykonania wyższych dochodów bieżących od wydatków bieżących.

Natomiast w dłuższej perspektywie taka sytuacja może doprowadzić do ograniczenia możliwości zaciągania kolejnych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, a w konsekwencji również brak środków finansowych na realizację zadań współfinansowanych z nowej perspektywy finansowej UE.

13. Dział 758 „Różne rozliczenia”

Na 2023 rok zaplanowano wydatki w tym dziale w łącznej kwocie 350.000,00 zł, z tego:

- 1) rezerwę ogólną – kwota 150.000,00 zł, która stanowi 0,27% planowanych wydatków ogółem, co jest zgodne z zapisem art. 222 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- 2) rezerwę celową na kwotę 200.000,00 zł, tj. 0,36% ogółu wydatków, z tego:
 - a) realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego – 100.000,00 zł, która zgodnie z ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym musi być ujmowana w wysokości nie mniejszej niż 0,5% wydatków bieżących budżetu pomniejszonych o wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz o wydatki na obsługę długu,
 - b) wydatki i zakupy inwestycyjne – 100.000,00 zł.

Zaplanowana kwota rezerw na 2023 r. stanowi 0,63% ogólnej kwoty zaplanowanych wydatków.

14. Dział 801 „Oświata i wychowanie”

Plan wydatków tego działu na 2023 rok został ustalony w łącznej kwocie 16.186.722,00 zł i w całości przeznaczony jest na wydatki bieżące, z tego:

1) rozdział 80101 "Szkoły podstawowe" - zaplanowano łączną kwotę w wysokości 11.458.436,00 zł, z przeznaczeniem na wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem 5 szkół podstawowych, z tego:

- a) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w kwocie 9.500.502,00 zł. Są to środki przeznaczone głównie na płace wraz z pochodnymi dla nauczycieli i obsługi szkół podstawowych,
- b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań w kwocie 1.606.934,00 zł,
- c) świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 351.000,00 zł,

2) rozdział 80103 "Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych" - zaplanowano łączną kwotę w wysokości 1.256.886,00 zł, z tego:

- a) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w kwocie 933.300,00 zł,
- b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań w kwocie 250.086,00 zł,
- c) świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 73.500,00 zł.

Na plan wydatków składają się wydatki bieżące związane z kosztami funkcjonowania oddziałów 8 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na terenie gminy,

3) rozdział 80104 "Przedszkola" – planowana łączna kwota 2.738.986,00 zł, z tego:

a) na pokrycie kosztów funkcjonowania Publicznego Przedszkola „Krasnoludki” w Jędrzychowicach – 2.088.986,00 zł, z tego:

- i) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w kwocie 1.688.055,00 zł,
- ii) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań w kwocie 330.931,00 zł,
- iii) świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 70.000,00 zł.

b) dotacja celowa przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jst, tj. na pokrycie kosztów dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie innych gmin – 650.000,00 zł,

Warty podkreślenia jest fakt, że z roku na rok coraz większe środki finansowe przekazywane są do innych jst w celu pokrycia kosztów pobytu dzieci z terenu gminy w tych placówkach.

4) rozdział 80113 "Zadania w zakresie dowozów uczniów do szkół podstawowych i gimnazjum" – na ten cel zaplanowano kwotę 650.000,00 zł.

5) rozdział 80195 "Pozostała działalność" - planowana kwota 82.414,00 zł, z przeznaczeniem na:

- a) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli emerytów i rencistów w wysokości 64.154,00 zł,
- b) działalność szkolnych związków sportowych – 18.260,00 zł.

Plan wydatków jednostek oświatowych na 2023 r. został tak skonstruowany, aby w optymalny sposób, choć również adekwatny do posiadanych środków finansowych, mógł zabezpieczyć potrzeby w tej materii.

Rok 2023 będzie kolejnym rokiem, w którym Gmina Zgorzelec na bieżące utrzymanie szkół przeznaczyła znacznie więcej środków finansowych, niż otrzymywała z tytułu subwencji.

Na kształt tzw. budżetu oświatowego na 2023 r. wpływ miały również następujące czynniki:

- 1) ciągłe zmiany wśród kadry nauczycielskiej,
- 2) w roku 2022 kolejny raz podniesiono poziom wynagrodzeń pracowników administracyjno-gospodarczych w szkołach, co automatycznie przełożyło się na plany finansowe roku 2023,
- 3) w 2022 r. płace nauczycielskie wrosły o 4,4%, a w 2023 r. mają wzrosnąć o kolejne 7,8%,
- 4) uwzględnione zostały koszty związane ze wzrostem zatrudnienia z tytułu standaryzacji zatrudnienia psychologów i pedagogów szkolnych,

- 5) uwzględnione zostały skutki finansowe w związku ze zmianami arkuszy organizacyjnych,
- 6) w planie finansowym wójta w zakresie rezerwy ogólnej uwzględnione zostały środki finansowe na pokrycie kosztów ewentualnych urlopów zdrowotnych nauczycieli, urlopów uzupełniających, odpraw emerytalnych czy też nagród jubileuszowych,
- 7) i przede wszystkim znaczący wzrost kosztów wydatków bieżących wynikających ze wzrostu cen towarów i usług, a w szczególności rosnące koszty zakupu nośników energii (prądu, gazu, oleju opałowego, itp.).

15. Dział 851 „Ochrona zdrowia”

Na 2023 r. w ramach tego działu zaplanowano wydatki na łączną kwotę 536.500,00 zł z przeznaczeniem na:

1) wydatki bieżące w łącznej kwocie 405.000,00 zł, z tego na:

a) zwalczanie narkomanii – kwotę 78.000,00 zł z przeznaczeniem na:

- dotację celową na realizację zadań własnych zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego i fundacjom – kwota 58.000,00 zł,
- pozostałe wydatki bieżące w przedmiotowej materii – kwota 20.000,00 zł.

b) przeciwdziałanie alkoholizmowi – kwotę 322.000,00 zł, w tym:

- łączną kwotę 108.000,00 zł na dotację celową na realizację zadań zleconych i powierzonych organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego, fundacjom oraz stowarzyszeniom,
- łączna kwota 214.000,00 zł przeznaczona jest na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach tego programu, związanego z organizacją profilaktyki i pomocy rodzinom uzależnionym w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii środki wydatkowane zostaną w szczególności na dożywianie i wypoczynek dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, przeprowadzanie szkoleń profilaktycznych w szkołach, wywiadów środowiskowych, wydawanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

c) pozostałe zadania w zakresie ochrony zdrowia, tj.:

- na dotację celową dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego – 5.000,00 zł.

2) wydatki majątkowe w kwocie 131.500,00 zł z przeznaczeniem na zadanie pn. "Budowa placów zabaw w ramach programów społecznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i wyrównywania szans wśród dzieci i młodzieży".

Zadanie realizowane będzie w ramach programu stanowiącego część Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, którego celem jest stwarzanie odpowiednich warunków do tego, aby dzieci i młodzież z terenów gminy aktywnie spędzała czas, a przez to nawiązywała relacje rówieśnicze i kształtowała pozytywne cechy charakteru. Program skierowany będzie do tych miejscowości gminy, które z uwagi na swoje położenie, a także cechy społeczne, najbardziej narażone są na problemy związane z nadmiernym spożywaniem alkoholu.

Plan dochodów skalkulowano na podstawie wyliczeń wpłat za aktualne wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Szczegółowy plan dochodów i wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii przedstawia Załącznik Nr 7.

16. Dział 852 „Pomoc społeczna”

Na zadania w zakresie pomocy społecznej 2023 r. zaplanowano łączną kwotę 2.509.650,00 zł, z tego w całości na pokrycie wydatków bieżących. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

realizowane są w ramach środków własnych budżetu gminy (w tym środki z dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy) oraz środki na realizację zadań zleconych na mocy ustaw z budżetu państwa w formie dotacji celowej.

W ramach środków określonych w budżecie będą realizowane niżej wymienione usługi z zakresu pomocy społecznej:

- 1) zakup usług w domach pomocy społecznej, tj. pokrycie kosztów pobytu osób z terenu Gminy Zgorzelec w domach pomocy społecznej – 350.000,00 zł,
- 2) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 3.000,00 zł,
- 3) składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej - 17.300,00 zł,
- 4) zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – 117.400,00 zł,
- 5) dodatki mieszkaniowe – 30.000,00 zł,
- 6) zasiłki stałe – 236.000,00 zł,
- 7) bieżące funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu – na 2023 r. zaplanowano kwotę 1.173.410,00 zł, z tego:
 - i. wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w kwocie 1.026.410,00 zł,
 - ii. wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań w kwocie 138.500,00 zł,
 - iii. świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 8.500,00 zł.
- 8) realizację zadań w zakresie w zakresie dożywiania kwotę 55.300,00 zł,
- 9) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 58.500,00 zł,
- 10) na pozostałą działalność zaplanowano wydatki na kwotę 468.740,00 zł, z tego na:
 - a) dotację celową dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych - 15.000 zł,
 - b) świadczenia na rzecz osób fizycznych – 55.000,00 zł,
 - c) udział własny (niekwalifikowalny) dotyczący projektu pn. „Gmina Zgorzelec wspiera Seniorów” i „Aktywna Integracja” – 115.194,00 zł,
 - d) wydatki na programy finansowane z udziałem środków z budżetu UE, tj. projekt pn. „Gmina Zgorzelec wspiera Seniorów” i „Aktywna Integracja” – 195.512,00 zł (w tym dotację podmiotową dla instytucji kultury na realizację ww. przedsięwzięcia 42.312,00 zł),
 - e) pozostałe wydatki bieżące – 88.034,00 zł.

17. Dział 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza”

W dziale tym zaplanowano środki w wysokości 55.500,00 zł, które przeznaczone zostaną na wypłatę stypendiów szkolnych dla uczniów z terenu Gminy Zgorzelec.

18. Dział 855 „Rodzina”

W dziale tym zaplanowano środki w wysokości 5.256.998,00 zł, które przeznaczone zostaną w całości na wydatki bieżące, z tego:

- 1) świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – kwota 2.432.000,00 zł (w tym 2.351.020,00 zł na wypłatę świadczeń społecznych),
- 3) realizację zadań w zakresie Karty Dużej Rodziny – kwota 30.000,00 zł,
- 4) wspieranie rodziny – 90.000,00 zł,
- 5) zakup usług od innych jst z tytułu umieszczenia dzieci z terenu Gminy Zgorzelec w rodzinach zastępczych – 670.000,00 zł,

Od początku 2021 r. nastąpił lawinowy przyrost liczby dzieci z terenu Gminy Zgorzelec, które na podstawie decyzji sądu odbierane są rodzicom i umieszcza się je w placówkach opiekuńczych, domach dziecka i rodzinach zastępczych.

6) składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – 41.800,00 zł.

7) system opieki nad dziećmi do lat 3, tj.: na pokrycie kosztów funkcjonowania Publicznego Żłobka w Jędrzychowicach w ramach jego pierwotnej działalności – kwota 1.993.198,00 zł, z tego:

- i) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w kwocie 1.719.038,00 zł,
- ii) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań w kwocie 269.245,00 zł,
- iii) świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 4.915,00 zł.

19. Dział 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”

Na zadania realizowane w tym dziale zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 6.709.857,28 zł, z tego:

1) na wydatki bieżące zaplanowano łączną kwotę 4.067.510,00 zł przeznacza się na realizację bieżących zadań własnych gminy w zakresie:

- a) gospodarki ściekowej i ochrony wód – 1.500,00 zł,
- b) gospodarki odpadami - 2.984.100,00 zł, z przeznaczeniem na wydatki bieżące związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi (tj. odbiór, transport i składowanie, a także prowizje dla inkasentów "opłaty śmieciowej", utrzymanie 3 PSZOK-ów, wynagrodzenia dla osób dozoruujących, drobne remonty i zakup materiałów, które finansowane są bezpośrednio z "opłaty śmieciowej"),
- c) ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 24.000,00 zł,
- d) utrzymania zieleni w gminie – 21.000,00 zł,
- e) ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazu – 10.000,00 zł,
- f) schronisk dla zwierząt – 90.900,00 zł (w tym 40.000,00 zł ze środków na ochronę środowiska), z których pokryte zostaną wydatki z tytułu wpłat gmin na rzecz Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej w ramach utrzymania schroniska dla zwierząt oraz na realizację zadań w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt, a także na dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego,
- g) oświetlenia ulic i dróg – 772.000,00 zł na zakup energii, usług remontowych i usług pozostałych.

W planie wydatków w zakresie kosztów zakupu energii, jak i eksploatacji oraz utrzymania infrastruktury oświetleniowej na terenie gminy uwzględnione zostały oszczędności związane z przeprowadzoną modernizacją infrastruktury oświetleniowej. Kalkulacja kosztów zakupu energii elektrycznej uwzględnia również wprowadzenie i dokonanie dodatkowych prac modernizacyjnych, a także wybudowanie kilku nowych odcinków i linii oświetleniowych, które miały wpływ na pierwotne szacowanie oszczędności ww. kosztach.

W trakcie konstruowania planu wydatków na ten cel uwzględniano również wzrostu kosztów energii elektrycznej, która na naszym terenie rozliczeniowym ma wzrosnąć od 100 do 250%. Przetarg wspólny i kompleksowy z innymi samorządami planowany jest na II połowę 2022 r.,

- h) pozostałe działania związane z gospodarką odpadami – 50.010,00 zł,
- i) pozostałej działalności, tj. na wydatki bieżące w łącznej kwocie 134.000,00 zł na wydatki bieżące związane z utrzymaniem infrastruktury gminnej,

- 2) na wydatki majątkowe przeznaczono kwotę 2.642.347,28 zł, z przeznaczeniem na:
- a) 522.347,28 zł na zadanie pn. „Kompleksowa modernizacja oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetlenia drogowego na terenie Gminy Zgorzelec wraz z zapewnieniem finansowania”,
 - b) 20.000,00 zł na zadanie pn. „Modernizacja PSZOK-ów na terenie Gminy Zgorzelec”,
 - c) 2.000.000,00 zł na zadanie pn. „PŁ Budowa instalacji fotowoltaicznych na terenie obiektów Gminy Zgorzelec”, finansowanego w ramach środków z Programu Polski Ład.

Wydatki inwestycyjne zostały ujęte w Załączniku Nr 3.

19. Dział 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”

Plan wydatków budżetu gminy na 2023 r. zakłada w tym dziale łączną wydatki bieżące w łącznej kwocie 1.460.000,00 zł, z tego:

- a) dotację podmiotową dla Gminnego Ośrodka Kultury w Zgorzelcu w kwocie łącznej kwocie 1.400.000,00 złotych. Dotacja ta obejmuje środki na utrzymanie bibliotek w wysokości 400.000,00 zł oraz środki na bieżącą działalność Gminnego Ośrodka Kultury w kwocie 1.000.000,00 zł (w tym na pokrycie kosztów funkcjonowania świetlic na terenie Gminy Zgorzelec),
- b) pozostałe wydatki bieżące (zakup energii) w kwocie 60.000,00 zł,

21. Dział 926 „Kultura fizyczna”

W dziale tym zaplanowane środki w łącznej kwocie 2.034.447,00 zł i przeznaczone zostały na:

- 1) wydatki bieżące w łącznej kwocie 2.034.447,00 zł, z tego na:

- a) dotacje celowe na zadania własne zlecone do realizacji stowarzyszeniom w wysokości 172.000,00 zł, z przeznaczeniem na organizację współzawodnictwa w piłce nożnej (zadanie obejmuje w szczególności: popularyzację i rozwój kultury fizycznej wśród mieszkańców Gminy Zgorzelec w zakresie piłki nożnej, uczestnictwo w współzawodnictwie regionalnym drużyn działających na terenie Gminy Zgorzelec, organizację otwartych turniejów piłki nożnej, festynów sportowo - rekreacyjnych, organizację obozów kondycyjnych, utrzymanie bazy sportowej i wyposażenie w sprzęt niezbędny do uprawiania piłki nożnej) oraz na realizację zadań w zakresie popularyzacji kultury fizycznej, a w szczególności: organizacja treningów, rozgrywek sportowych, obozów szkoleniowych, turniejów sportowych,
- b) wydatki bieżące w zakresie utrzymania gminnych obiektów sportowych oraz organizacji zajęć sportowych na tych obiektach (w ramach działalności prowadzonej przez CRT w Radomierzycach) – 55.000,00 zł,
- c) wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem jednostki organizacyjnej CRT w Radomierzycach – zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 1.777.447,00. zł, z tego:
 - i) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń w kwocie 1.234.000,00 zł,
 - ii) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań w kwocie 536.447,00 zł,
 - iii) świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 7.000,00 zł.

- 2) wydatki majątkowe związane z kulturą fizyczną zaplanowano w budżecie na kwotę 30.000,00 zł, z przeznaczeniem na zadanie pn. „Budowa boisk wielofunkcyjnych w Osieku Łużyckim (prace projektowe)”.

Na etapie opracowywania dokumentacji technicznej i jej aktualizacji, podpisano już porozumienie z powiatem zgorzeleckim o zmianie przebiegu drogi powiatowej, w celu poszerzenia terenów przeznaczonych na nowy kompleks boisk wielofunkcyjnych.

IV. Pozostałe dane i informacje

Plan budżetu na rok 2023, zakłada wielkość planowanych przychodów w łącznej kwocie 6.975.971,00 z tego:

- 1) 3.500.000,00 zł w formie kredytu długoterminowego, który przeznacza się na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek długoterminowych oraz na finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy,
- 2) 500.000,00 zł z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy,
- 3) 2.975.971,00 zł z tytułu przychodów jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

W budżecie Gminy Zgorzelec na 2023 r. planowane są rozchody na łączną kwotę 4.156.834,14 zł, z czego:

- a) 56.834,14 zł stanowić będą spłaty pożyczek długoterminowych,
- b) 4.100.000,00 zł stanowić będą spłaty kredytów długoterminowych.

Przedmiotowe informacje zawarte zostały w Załączniku Nr 4 do budżetu.

W Załączniku Nr 5 ustalone zostały się dochody i wydatki budżetu gminy związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminie ustawami w łącznej wysokości 2.506.101,00 zł.

Załącznik Nr 6 prezentuje plan dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminie ustawami, podlegające przekazaniu do budżetu państwa w łącznej wysokości 109.000,00 zł.

W załączniku Nr 7 ustalone zostały dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 531.500,00 zł, a także wydatki na realizację zadań określonych: w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w łącznej wysokości 453.500,00 zł i w gminnym programie w zakresie przeciwdziałania narkomanii w łącznej wysokości 78.000,00 zł.

Załącznik Nr 8 przedstawia plan dochodów z tytułu opłat związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi oraz plan wydatków związanych z pokryciem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Załącznik Nr 9 prezentuje wielkości wydatków w zakresie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu gminy jednostkom zaliczanym do sektora finansów publicznych i jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z tego:

- 1) dotacje celowe dla stowarzyszeń i organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego w łącznej kwocie 408.000 zł,
- 2) dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące na realizowane na podstawie porozumień (umów) w łącznej kwocie 650.000,00 zł,
- 3) dotacje podmiotowe dla samorządowej instytucji kultury w łącznej kwocie 1.442.312,00 zł (w tym na działalność bieżącą bibliotek w kwocie 400.000,00 zł),
- 4) dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w kwocie 40.000,00 zł,

- 5) wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin, związków powiatowo-gminnych, związków powiatów, związków metropolitalnych na dofinansowanie zadań bieżących w kwocie 105.300,00 zł.

Załącznik Nr 10 prezentuje dochody i wydatki związane z realizacją zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

Natomiast w Załączniku Nr 11 ujęto plany finansowe jednostek budżetowych Gminy Zgorzelec na 2023 rok.

Załącznik Nr 12 dotyczy planu dochodów i wydatków związanych z zadaniami z ochrony środowiska.

Projektowany budżet Gminy Zgorzelec na 2023 rok nie jest zrównoważony. Planuje się deficyt budżetowy w wysokości 2.874.486,86 zł, który zostanie pokryty przychodami z tytułu zaciągniętego kredytu długoterminowego na rynku krajowym.

Patrząc na zasadę przy konstrukcji projektowanych budżetów, dotyczącą pokrycia wydatków bieżących, dochodami bieżącymi gminy, widzimy, że w ramach planowanych dochodów bieżących na łączną kwotę 44.482.464,00 zł, pokrycie znajdują planowane wydatki bieżące w łącznej wysokości 43.579.523,18 zł.

Różnica, stanowi kwotę 902.940,82 zł.

Na koniec 2023 r. określono łączną kwotę długu w wysokości 22.337.668,88 zł, na którą składają się:

1. zaciągnięte pożyczki długoterminowe w WFOŚiGW w łącznej kwocie 284.170,69 zł (rozchody budżetu),
2. zaciągnięte kredyty długoterminowe w łącznej kwocie 20.849.900,00 zł (rozchody budżetu),
3. zobowiązanie z tytułu umowy na modernizacją oświetlenia na terenie gminy w ramach formuły "wybuduj i sfinansuj" w łącznej kwocie 1.175.280,98 zł (tj. dług spłacany wydatkami),
4. zobowiązanie z tytułu leasingu samochodów w łącznej kwocie 28.317,21 zł (tj. dług spłacany wydatkami).

Biorąc pod uwagę nowe obwarowania wskaźnikowe, gmina spełnia relacje, wynikające z art. 243 ustawy o finansach publicznych, gdzie liczony indywidualnie dla każdej jednostki, wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań (lewa część wzoru), przypadający na projektowany rok budżetowy, wynosi 12,75% i jest mniejszy od dopuszczalnego wskaźnika spłaty (prawa część wzoru), wyliczoną na podstawie obligatoryjnego wzoru, który wynosi 14,75%. Z uwzględnieniem przewidywanego wykonania dla roku 2022, wskaźnika spłaty wynosi 14,58%.

Długoterminowe skutki decyzji finansowych podejmowanych w ostatnich dwóch latach budżetowych i projektowanym budżecie przedstawione zostały w projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zgorzelec i prognozie obsługi długu w latach 2023 do 2028 prezentującej poziom wskaźników zadłużenia i spłat długu, jako podstawy do zaciągania zobowiązań długoterminowych.

Tabela: Planowane na 2023 rok podstawowe parametry budżetowe Gminy Zgorzelec

A	Dochody ogółem, z tego:	52 416 453,60
	dochody bieżące	44 482 264,00
	dochody majątkowe	7 934 189,60
B	Wydatki ogółem, z tego:	55 235 590,46
	wydatki bieżące	43 579 523,18
	wydatki majątkowe	11 656 067,28
C	Deficyt	-2 819 136,86
D	Rozchody, w tym:	4 156 834,14
	spłata pożyczek i kredytów	4 156 834,14
E	Przychody, z tego:	6 975 971,00
	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	3 500 000,00
F	Stan zadłużenia	22 337 668,88
G	Wskaźnik zadłużenia stan zadłużenia prognozowany na dzień 31.12.2023 r. w relacji do dochodów	42,62%
H	Spełnienie art. 242 ufp dochody bieżące > wydatki bieżące	norma spełniona
	dochody bieżące	44 482 264,00
	wydatki bieżące	43 579 523,18
I	Spełnienie art. 243 ufp limit > wskaźnik	norma spełniona
	limit (plan na dzień 30.09.2022 r.)	14,75
	limit (przewidywane wykonanie 2022 r.)	14,58
	wskaźnik (bez wyłączeń)	12,75